25 frem mod '25

Dansk Erhvervs AI-Koalitions anbefalinger til at gøre innovativ og ansvarlig AI til en dansk konkurrencefordel

ANBEFALINGER MAJ 2024

DANSK ERHVERV

Indhold

Vision for AI i Danmark 5

AI-Koalitionens medlemmer 7

Danske styrkepositioner 8

Fundamentet - En digital infrastruktur i verdensklasse 9
Danmark har gode digitale netværk 9
Danske virksomheder er klar til cloud 9
Computerkraft 9

Potentialet – Data åbner dørene til fremtidens AI-løsninger 10
De gode eksempler:
Sundhedsdata udgør en potentiel guldgrube 11
Den danske Life Science branche 11
AI til grøn omstilling 11

Partnerskabet – Vækst og velfærd går hånd i hånd 12
Offentligt-privat-samarbejde 12

Værdierne – Demokratisk og ansvarlig brug af AI baseret på tillid og kreativitet 13

Menneskerne - Digitaliseringsparate og kritisk tænkende 14

Barrierer 15

Kompetencer – Mangel på talenter i den nye AI-virkelighed 15

Regulering – De gode ambitioner må ikke drukne i compliance 16

Manglende investeringer 17

Konkurrence, valgmuligheder og et diverst økosystem 18

Data - Begrænset adgang og øget usikkerhed 19

25 anbefalinger, der skal gøre Danmark til et AI-foregangsland i 2025

Politiske anbefalinger: Tag lederskab for AI-omstillingen 21

1. Regeringstoppen og statsministeren i spidsen for en koordineret dansk AI-indsats 21
2. Skab ansvarlige rammer for brugen af danske sprogressourcer og data 22
3. Brug Digitaliseringsprogrammer til at skabe fremtidens dataøkosystemer 23
4. Byg en AI-sandkasse med plads til innovation og leg 24
5. Uddan fremtidens medarbejdere 25
6. Flere internationale studerende og kollegaer 25
7. Investere i AI-forskning 26

EU-anbefalinger: Danmarks digitale stemme i Europa 27

8. Det digitale indre marked 28
9. Spil aktivt ind til den nye Kommission og udnyt det danske EU-formandskab 28
10. AI-innovation og finansiering 29
11. Europæiske partnerskaber 29

Lovgivnings-anbefalinger: Bedre sikring af ensrettede rammer og muligheder 30

12. Giv hurtig og tydelig vejledning om AI-forordningen 30
13. Indfør AI-garanti for at styrke dansk lovgivning 31

Anbefalinger til den offentlige sektor: AI som næste kapitel i en af verdens (indtil videre) mest digitale offentlige sektorer 32

14. Udarbejd forpligtende AI-strategier 33
15. Afklar regler for dataanvendelse i kommuner og regioner 33
16. Brug AI i udbud og indkøb 34
17. Skab en offentlig sektor der er verdensførende til digital inklusion med AI 34

Anbefalinger til virksomhederne: Dansk erhvervsliv skal gå forlæns ind i fremtiden 35

18. Lav en datastyringsstrategi og få styr på risici 35
19. Kommercialisér din virksomheds data 36
20. AI-dagsordenen skal bo på direktionsgangen 36
21. Gør bekymringer til forretningsmuligheder 36
22. Skab løsninger til fremtidens velfærdssamfund 37
23. Tænk eksportmulighederne tidligere og mere konsekvent ind 37
24. Opkvalificer dine medarbejdere 38
25. Inspirér og vejled om AI's mange muligheder 38

Vision for AI i Danmark

Fremtidens globale konkurrenceevne og velfærd kommer i høj grad til at afhænge af, hvor gode vi er til at udvikle og udnytte de mange muligheder, AI giver. Allerede nu sakker Europa bagud i forhold til USA. Både når det handler om udviklingen af AI-løsninger og i forhold til investeringer i nye virksomheder, der kan blive fremtidens AI-unicorns.

Kampen om værdiskabelse og reel innovation bliver også i fremtiden bestemmende for vores vækst og velfærd – samt for at sikre danske og europæiske værdier i en stadig mere digitaliseret global økonomi. Derfor er AI en afgørende frontlinje i bestræbelserne på at styrke Danmarks position i den globale teknologikonkurrence.

Vores vision er klar: Danmark skal være et førende, ansvarligt og innovativt land på AI-området, der ikke alene udnytter, men også former den teknologiske udvikling. Et land hvor innovation og højvækstvirksomheder vokser frem!

Det er afgørende, hvis vi vil bibeholde evnen til at skabe fremtidens arbejdspladser i Danmark, hvis vi vil beskytte det danske samfunds værdier og borgernes rettigheder, og hvis vi vil opretholde vores fælles sikkerhed. Kort sagt: For vores evne til at udvikle det samfund, vi gerne vil i en digital tidsalder.

Vi ønsker at gøre op med tidens tendens til polarisering og sort-hvide udlægninger – og insisterer på, at Danmark skal forfølge en tilgang til AI, der er ambitiøs og samtidig tager de velbegrundede bekymringer for AI alvorligt. Det gælder ikke bare om at hoppe med på vognen og smide alle hæmninger og bekymringer over bord. Men det går heller ikke at afvise de nye teknologiers muligheder og sidde på hænderne. Danmark skal mere i offensiven på AI-området – men på en måde, hvor vi tænker os om og går klogt og langsigtet til værks.

Danmark står på en solid platform takket være vores digitale infrastruktur, omfattende dataressourcer, stærke tradition for offentlig-privat samarbejde og digitaliseringsparate befolkning. Desuden har vi en kultur præget af tillid, kreativitet og kritisk tænkning - alt sammen noget, der kan blive en konkurrencefordel i forhold til at udnytte data og udvikle AI-løsninger.

Men Danmark står også over for særlige udfordringer.

Der er på tværs af Europa en stigende opmærksomhed, både politisk og blandt virksomhederne, omkring risikoen for afhængighed af ikke-europæisk teknologi. Det er blevet en politisk topprioritet at forbedre Europas evne til at udvikle og skalere europæiske teknologivirksomheder. Dels for at sikre valgmuligheder i markedet, dels for at skabe flere virksomheder der er globalt konkurrencedygtige. Derfor er det relevant at diskutere, hvordan vi i Danmark forbedrer vores egen evne til udvikling af AI-løsninger samt hvordan vi øger konkurrencen i AI-markedet Det handler ikke om at få mindre international teknologi – så længe den er ansvarlig – men om valgmuligheder og behovet for at gøre det nemmere at skabe danske innovative virksomheder. Vi skal fortsat være åbne mod verden og indgå i det globale AI-økosystem, ikke mindst på tværs af Atlanten – men vi skal også bevare – for nu at bruge terminologi fra den europapolitiske debat – vores 'digitale suverænitet'. Som led i den diskussion er der øget fokus på konsekvenserne af EU's betydelige digitale lovgivningsarbejde kombineret med legitime bekymringer ift. Europas evne – eller mangel

på samme – til at tiltrække både investeringer og de talenter, der skal drive AI-transformationen fremad.

Dansk Erhvervs AI-Koalition har igennem de seneste seks måneder arbejdet på at identificere konkrete områder og indsatser, der kan understøtte vores vision:

”At Danmark skal være et førende, ansvarligt og innovativt land på AI-området, der ikke alene udnytter, men også former den teknologiske udvikling”.

Det har resulteret i 25 konkrete anbefalinger til at understøtte og accelerere brugen og udviklingen af AI i Danmark frem imod 2025. Kogt ind til benet er vores hovedbudskab:

Vi skal blive ved med at tænke os om - men hvis vi ikke handler nu, taber vi kampen om fremtiden.

Hvad mener vi, når vi siger AI?

”Et maskinbaseret system, der er designet til at operere med varierende grader af autonomi, og som muligvis har evnen til at tilpasse sig selv efter implementering. Systemet kan, ud fra det input det modtager, enten implicit eller eksplicit generere output i form af forudsigelser, indhold, anbefalinger eller beslutninger, der kan påvirke fysiske eller virtuelle miljøer.”

Definition af AI ifølge EU’s AI-forordning.

AI-Koalitionens medlemmer

- 2021.AI
- 7N
- Aeven
- Bech-Bruun
- Copenhagen Software
- DareDisrupt
- Deloitte
- DSV
- DXC Technology
- Fibia
- Formpipe
- FSR – danske revisorer
- GN Group
- Gorrissen Federspiel
- Horten Advokatpartnerselskab
- IBM Danmark
- itm8
- KMD
- Milestone Systems
- NNIT
- Norlys
- Novo Nordisk
- Radiobotics
- Recruit IT
- Salling Group
- SAP
- Saxo Bank
- TDC Erhverv
- TDC Net
- Tryg
- Vertica

Herudover har følgende virksomheder bidraget til AI-Koalitionens arbejde og anbefalinger:

- 3Shape
- Advice
- ALK
- Beierholm
- Columbus
- dentsu
- Digital Care Denmark
- EY
- Ferring Pharmaceuticals
- Habitus
- Knowit
- Medtronic Danmark
- Merck Danmark
- Mercuri Urval
- Microsoft Danmark
- PwC
- Roche Pharmaceuticals
- Rokoko Care
- Takeda Pharma
- Teladoc Health
- Unique Human Capital
- We Love People
- Wilke

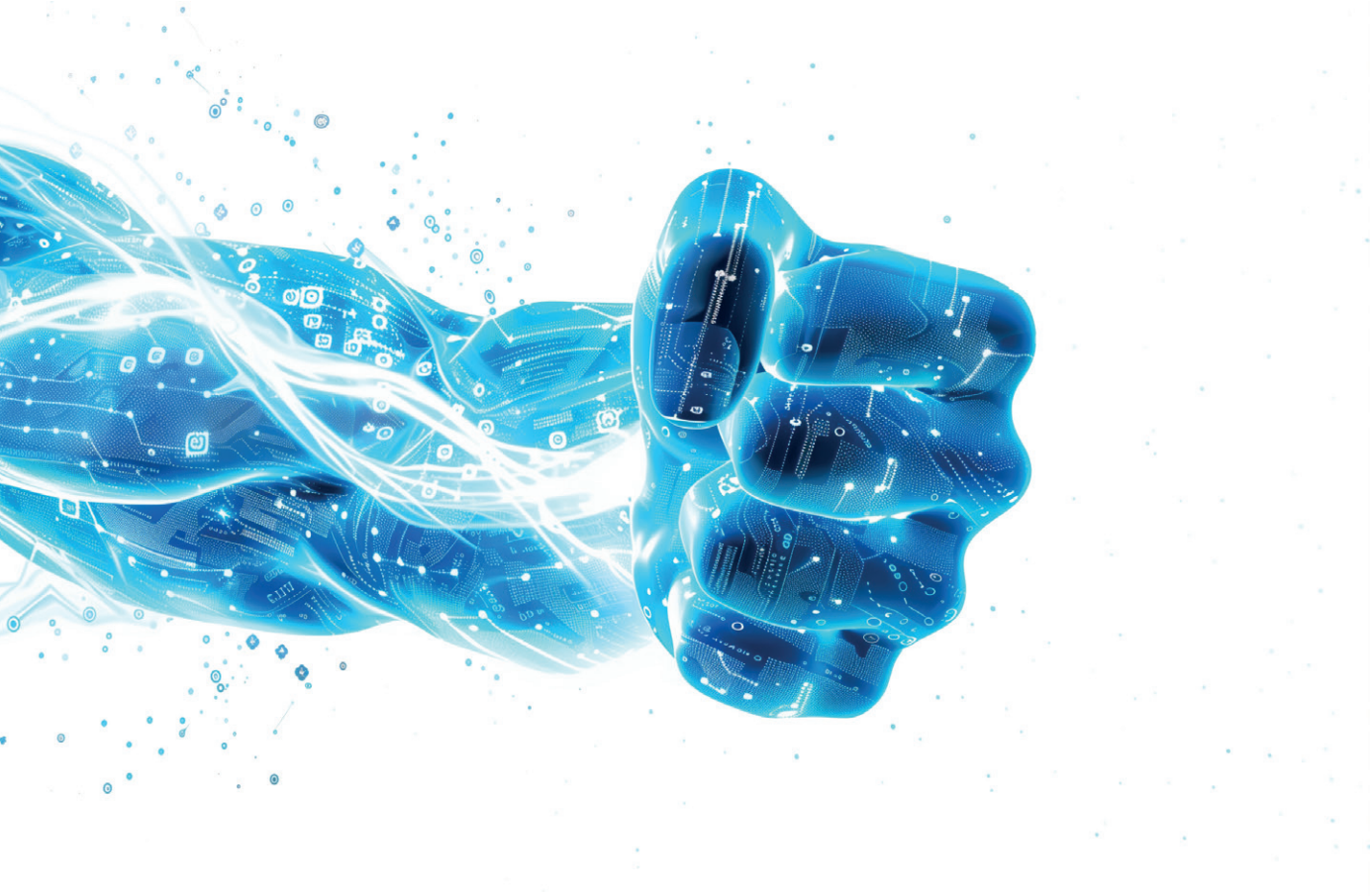

Danske styrkepositioner

Danmark og danske virksomheder har et godt udgangspunkt for arbejdet med AI – vi kalder det vores styrkepositioner.

Vores **fundament** er vores digitale infrastruktur i verdensklasse. Infrastrukturen sikrer effektiv dataindsamling, -lagring og -behandling, hvilket er essentielt for udviklingen af AI-baserede løsninger.

Potentialet er vores adgang til kvalitetsdata i store mængder – både offentlige og private. Data er grundlaget for udviklingen af AI-algoritmer og -applikationer og driveren for innovation og forbedringer på tværs af forskellige sektorer i erhvervslivet og det offentlige.

I Danmark har vi en lang og stolt tradition for samarbejde og **partnerskaber** mellem offentlige og private parter. Samarbejde mellem en stærk offentlig sektor, private virksomheder og organisationer sammenholdt med gode rammevilkår for erhvervslivet er en styrke og har medvirket til, at Danmark har klaret sig godt i den internationale konkurrence. Udviklingen af AI-løsninger kan blive en ny gylden æra for det offentlige-private samarbejde.

Vores danske samfund er baseret på demokratiske **værdier** og principper. Tillid er en hjørnesten i vores samfund og vi har en lang og stolt tradition for udviklingen af offentlige digitale løsninger, hvor borgeren er i centrum – løsninger udviklet af private leverandører. I udviklingen af AI-baserede løsninger er tillid og brugervenlighed centrale elementer, der kan sikre, at AI-løsninger udviklet i Danmark bliver fremtidens eksporteventyr.

Vi er som danskere teknologioptimistiske og færdes hjemmevant på nettet og kommunikerer sømløst dagligt med diverse digitale løsninger. Vi har som **mennesker** en høj grad af tillid til, at offentlige myndigheder behandler vores data i overensstemmelse med gældende lovgivning. Med andre ord er vi digitaliseringsparate og -optimistiske. Dét kombineret med vores evne til at tænke kritisk og være kreative er vores styrkeposition.

Fundamentet | En digital infrastruktur i verdensklasse

Den digitale infrastruktur spiller en afgørende rolle for udrulningen af AI i danske virksomheder og offentlige institutioner. Det gælder både netværks-, cloud- og datainfrastruktur, der udgør fundamentet for træning af algoritmer, indsamling og udveksling af data til implementering, drift og anvendelse af AI-værktøjer.

Cloudteknologierne er afgørende for at mangedoble datakapacitet og regnekraft til de mest avancerede digitale værktøjer og software – og er derfor på mange måder udgangspunktet for AI. Denne digitale infrastruktur udgør på mange måder togskinnerne for næste fase af digitaliseringen og AI ved at understøtte kritiske komponenter i udvikling og anvendelse teknologierne. Som et højt digitaliseret land med en stærk digital infrastruktur er Danmark godt rustet til at tage AI-teknologierne til sig.

Hvis danske virksomheder skal komme i mål med deres AI-ambitioner, bliver det afgørende at sikre et velfungerende, konkurrencepræget marked for cloud og AI, der både udbygger kapaciteten, holder udgifterne til produkterne nede og mindsker risici for at blive fastlåst til én leverandør. Konkurrencen på markedet for AI-og cloudinfrastruktur bør derfor løbende følges og undersøges nationalt, ligesom mulighederne for at finde løsninger i EU-regi bør overvejes.

Danmark har gode digitale netværk
Danmark rangerer øverst i EU med de bedste bredbånds- og mobilforbindelser, ifølge de årlige DESI-undersøgelser af EU-landenes digitale økonomi. Det placerer Danmark i en gunstigere position til at håndtere den øgede datatrafik, der kan opstå som følge af en stigende digitalisering og udbredelse af datakrævende AI-løsninger i samfundet.

AI's faktiske påvirkning af datatrafikken er på nuværende tidspunkt ikke klart defineret. I takt med træningen af AI-modeller ved hjælp af store datasæt, vil behovet for højkapacitetsforbindelser mellem datacentre, der behandler og opbevarer data, vokse.

Samlet forventer AI-Koalitionen, at AI vil bidrage markant til en acceleration af digitaliseringen i alle samfundssektorer i tråd med det bredere behov for øget digitalisering, hvilket alt andet lige betyder mere datatrafik, og behov for at sikre kapacitet på nettet.

Danske virksomheder er klar til cloud
Danske virksomheder og offentlige institutioner er i høj grad cloud-orienterede. Hele 83 pct. af kommunerne bruger fx cloudteknologier, ifølge KL. Det er med til at gøre Danmark godt rustet til også at tage de cloudbaserede AI-værktøjer i brug.

Udrulningen af AI i sektorerne er uløseligt forbundet med et kraftigt stigende behov for processering af data samt kapacitet til lagring af store datamængder i forbindelse med træning af AI. Det stiller nye krav til mikrochips og servere, og vil i de kommende år kræve en betydelig udbygning af cloud- og datacenterinfrastrukturen. Med henblik på at fremme AI-anvendelsen i samfundet er der derfor et behov for, at AI- og cloudinfrastrukturen er bredt tilgængelig til overkommelige priser.

Computerkraft
Håndtering, analyse og træning af de enorme datamængder, som AI-teknologier er afhængige af, kræver omfattende computerkraft. Derfor er adgangen til stærk computerkapacitet en kritisk faktor for effektiv implementering og udbredelse af AI-løsninger.

Computerkraft er både en teknisk nødvendighed og samtidig en strategisk ressource, der fremmer innovation og forskning, og styrker vores position i den globale konkurrence om kunstig intelligens.

For at Danmark og Europa skal kunne konkurrere effektivt, er det essentielt at investere massivt i at skabe bedre rammer for computerkraft, herunder sikre, at virksomheder på tværs af sektorer og uanset størrelse og geografisk placering har lettere adgang til disse ressourcer.

Med annonceringen af den danske supercomputer Gefion, med en donation fra Novo Nordisk Fonden og EIFO, er der taget et vigtigt skridt for danske virksomheders og forskeres arbejde med AI. Den nye supercomputer kan være med til at sætte skub i udviklingen af løsninger på nogle af tidens største samfundsudfordringer, fx indenfor Life Science og grøn omstilling. Men vi er stadig langt fra at kunne måle os med de førende ikke-europæiske teknologivirksomheder, hvis investeringer i og adgang til regnekraft langt overstiger den nye danske supercomputers.

Samlet set har Europa dog efterhånden en supercomputer-kapacitet, som ikke er uvæsentlig, og som vi i Danmark og Europa med fordel kan fokusere mere på, hvordan vi udnytter til at understøtte erhvervslivet og virksomhedernes innovation, vækst og jobskabelse.

For især AI-startups er der også hjælp at hente i EU's program for supercomputere (EuroHPC). Programmet står overfor yderligere opgradering med AI-kapaciteter samt etablering af tilknyttede økosystemer, kaldet 'AI-fabrikker'.

Potentialet | Data åbner dørene til fremtidens AI-løsninger

I Danmark har vi adgang til nogle af verdens bedste og mest omfattende offentlige dataressourcer, som kan blive til AI-baseret innovation hos danske virksomheder. Vores offentlige data har potentiale til at skabe betydelig værdi, især når de samkøres med virksomheders egne data og gøres tilgængelige. Jo mere data AI-modeller har adgang til, desto mere præcise og effektive bliver de.

Samtidig ligger danske virksomheder inde med store mængder data, der blot venter på at blive omdannet til værdi i form af nye AI-baserede løsninger. Nogle danske virksomheder er allerede godt i gang. Det er bl.a. AI-baseret beslutningsstøtte til radiologer og AI-baserede scanningsløsninger til tandlægebranchen et godt bevis på. Det samme gælder robotbranchen, ligesom den offentlige sektor har igangsat en række perspektivrige projekter. Men potentialet er større og langt flere skal komme i gang

De gode eksempler

Sundhedsdata udgør en potentiel guldgrube
Vores sundhedsdata udgør en særlig dansk styrkeposition. Det skyldes vores store datamængder, fx patientdata gennem elektroniske patientjournaler og vores evne til at koble kliniske sundhedsdata til CPR-numre. Det giver os en unik mulighed for at følge patienter over tid og skabe en omfattende og kontinuerlig sundhedsprofil for den enkelte borger. Data er fundamentet for AI og med de offentlige danske sundhedsdata har vi en potentiel guldgrube, der kan bruges til at bygge nye AI-baserede løsninger.

Vi har altså potentialet til at indtage en nøgleposition indenfor AI-løsninger og produkter baseret på danske sundhedsdata, fx digitale sundhedsløsninger og udviklingen af nye lægemidler. Men sundhedsdata skaber ikke værdi, hvis de ikke bruges på den rigtige måde. Data skal ud at leve, og det kræver en aktiv indsats på tværs af sektorer at etablere et økosystem, der kan støtte op herom, samt en indsats for at få de nye teknologier tænkt ind som nye muligheder i eksisterende sundhedsløsninger, forretninger og systemer. Sundhedsvæsenet skal være villige til at dele deres data og viden, på en ikke-silobaseret måde med industrien. Hvis de gør det, kan vi skabe forudsætningerne og datagrundlaget for, at danske virksomheder kan udvikle produkter, der er endnu mere tilpasset de behov, sundhedssektoren har.

Den danske Life Science branche
Den danske Life Science-branche står for 20 pct. af den samlede danske vareeksport. Branchen udvikler og markedsfører lægemidler, medicinsk udstyr og farmaceutisk biomedicin, der hver dag hjælper patienter verden over med at leve bedre og længere med fx kroniske sygdomme. Det skal vi være stolte af – men også udnytte som en styrkeposition i vores arbejde med AI. Væksten i branchen har været stigende siden midten af 1990'erne, og der er intet, der tyder på, at væksten ikke bare fortsætter med at stige.

Brugen af AI i Life Science åbner for en række nye muligheder – både i forhold til forskning og udvikling af nye lægemidler, men også i forhold til produktion af lægemidler kan AI være en 'game changer'. AI kan fx bruges til at identificere mønstre og kortlægge populationer med henblik på at sikre en mere målrettet rekruttering af patienter til kliniske forsøg. Ydermere kan AI anvendes til at analysere store mængder data på tværs af patientpopulationer, hvilket kan bidrage til identifikation af nye indikationer, tidlig diagnosticering og bedre behandlingsmuligheder. AI åbner også for helt nye muligheder for personaliseret medicin, da det bliver muligt at analysere store mængder patientdata og skræddersy behandlinger til individuelle patienters behov. I tillæg til bedre diagnosticering, målrettet behandling og potentielt forebyggelse vil AI blive banebrydende i forhold til at nedbringe tiden, det tager fra første kliniske forsøg til, at lægemidler godkendes af myndighederne, ved at bidrage til blandt andet autogenering af klinisk rapportering og andre myndighedskrav. I produktionen af lægemidler kan AI bruges til at optimere processer og understøtte kvalitetskontrollen.

AI til grøn omstilling
Danmark er langt fremme og har en stærk position på en række områder, når det handler om udviklingen af digitale løsninger, der fremmer grøn omstilling – en position vi skal udnytte og skalere. For selvom vi bryster os af at være langt fremme, hvad angår data, og også sætter et globalt aftryk på den grønne dagsorden, ligger der i kombinationen mellem AI og grøn omstilling et stort uforløst potentiale. Et potentiale, der kan gøres til en endnu stærkere og international anerkendt dansk styrkeposition.

AI-teknologi er bl.a. en kritisk komponent i optimering af ressourceanvendelse inden for den grønne omstilling, og derfor er det AI-Koalitionens ambition, at Danmark bliver førende ift. at anvende AI-værktøjer til den grønne omstilling på tværs af alle sektorer i det private og offentlige.

Mulighederne er mange og potentialet stort. Brugen af AI til at fremme grøn omstilling er i flere sektorer faktisk slet ikke noget nyt. I den danske energihandel bidrager AI til at minimere spildet af grøn energi og balancering af nettet gennem overvågning, analyser, beregninger og forudsigelser af vejr og marked samt til optimering af vindmøller og solcelleanlæg.

I telebranchen bruges AI til at skrue op og ned for mobilsignalerne afhængigt af, hvad behovet er. AI bruges også til at forudse, hvordan vinden opfører sig og derved kan fx vindmølleproducenter optimere placeringen af møllerne, så de kan producere mest mulig grøn energi. Opladning af el-biler styres også nogle steder af, hvornår elpriserne er lavest – det kan AI nemlig også hjælpe med.

Samtidig rummer AI også et stort potentiale som en "enabling teknologi" til hurtigere at udvikle bæredygtige materialer og teknologier, som fx BioSolutions, der kan reducere CO2-fodsporet i fx landbrugets produktionsprocesser, i nedbrydningen af affald, rensning af forurenet vand, udvikling af biobrændstoffer etc.

AI bliver derfor fortsat afgørende i at sikre de optimale beslutningsprocesser omkring de mange ny grønne aktiver, så vi sikrer optimal ressourceudnyttelse og den hurtigste vej mod en bæredygtig fremtid. Så hvad venter vi på?

Partnerskabet | Vækst og velfærd går hånd i hånd

Offentligt-privat-samarbejde
Når det offentlige og private samarbejder, rykker Danmark. Som nation har vi i høj grad opbygget vores samfund gennem evnen til at samarbejde og skabe sammenhængskraft. Samarbejde mellem en stærk offentlig sektor, private virksomheder og organisationer sammenholdt med gode rammevilkår for erhvervslivet er en styrke og har medvirket til, at Danmark har klaret sig godt i den internationale konkurrence.

Et styrket offentlig-privat samarbejde er en forudsætning for at kunne løse fremtidens store udfordringer. Det gælder både udfordringer i vores sundhedsvæsen, de demografiske udfordringer og klimaudfordringerne.

Digitaliseringen af den offentlige sektor er et godt eksempel på offentlig-privat samarbejde, men også et eksempel på, hvordan den offentlige

sektor kan drive en udvikling frem ved at have store visioner og ambitioner. De offentlige digitale løsninger de fleste af os bruger, er udviklet i samarbejde mellem private leverandører og offentlige myndigheder.

Stærke alliancer mellem det offentlige og private virksomheder kan skabe et unikt udgangspunkt for udviklingen af fremtidens AI-baserede løsninger. Deling af data imellem offentlige og private parter kræver tillidsbaseret samarbejde. Her kan vi bygge videre på vores traditioner for netop samarbejde på tværs, og hvis vi gør det rigtigt, kan AI blive et nyt ambitiøst kapitel for samarbejdet imellem offentlige og private parter.

Men vi skal også samarbejde om kommercialisering af AI-baseret forskning, så forskning omsættes til vækst og velfærd, og om en mere proaktiv og erhvervsvenlig myndighedsudøvelse, der kan sikre danske virksomheder de bedste muligheder for at innovere samtidig med, at de lever op til gældende lovgivning.
Skal potentialet indfries, er det afgørende, at rollefordelingen mellem det offentlige og det private er klar, og at spidskompetencerne kommer i spil. Det viser erfaringer både fra medicinalbranchen og høreapparatsindustrien, hvor en progressiv offentlig sektor og et tæt offentlig-privat samarbejde har været afgørende for, at Danmark i dag er hjemland for markedsledende virksomheder. Skal udfordringerne håndteres og potentialet indfries, kræver det fortsat forandringsparathed og nytænkning – og frem for alt samarbejde, både på tværs af den offentlige sektor og på tværs af den offentlige og private sektor. Erhvervslivet er klar til at løfte opgaven og tage ansvaret på sig.

Værdierne | Demokratisk og ansvarlig brug af AI baseret på tillid og kreativitet

Tillid er en af hjørnestenene i det danske samfund. Vi danskere har høj tillid til vores medmennesker, samarbejdspartnere og offentlige institutioner. Høj tillid skaber økonomisk vækst i et samfund – det fastslår flere forskere. Det handler blandt andet om trygheden i, at tingene foregår på en ordentlig og fair måde. Tillid sikrer bedre samarbejde, at alting fungerer mere uformelt, og at information flyder friere. Tillid skaber lykke mennesker imellem, men det giver potentielt også en global konkurrencefordel.

Tillid sikrer også, at vi tør tale om problemerne og tage bekymringerne alvorligt, hvad end det måtte være. Dét er også en styrkeposition og forudsætning, når det handler om udviklingen og brugen af AI.

I Danmark har vi en lang og stolt design- og kreativ tradition. Den skal vi holde fast i, også når det handler om udviklingen af løsninger baseret på AI. Vi skal sikre, at mennesket er i centrum, og at løsninger udvikles med respekt for borgernes

rettigheder. Og med sans for både brugervenlighed og funktionalitet. Derfor skal ansvarlighed, sikkerhed og gennemsigtighed i brugen af AI altid gå forrest. Det kan give os en global konkurrencefordel i udviklingen af AI-løsninger.

Når vi bruger AI, vil der opstå helt nye måder at arbejde og træffe beslutninger på, hvor computere og algoritmer spiller en større rolle. Borgerens, virksomhedernes og samfundets interesse skal hele tiden stå i centrum, når vi udvikler AI. Den danske befolkning har i dag en høj grad af tillid til de offentlige digitale løsninger – den tillid skal vi holde fast i og værne om. Derfor er det nødvendigt med en høj grad af transparens og tilsyn med løsninger baseret på AI.

Menneskerne | Digitaliseringsparate og kritisk tænkende

Danmark er et af verdens mest digitaliserede lande. Vi har digitaliseret siden 1960'erne, og vi har en befolkning med stor appetit på digitale løsninger. Som danskere bevæger vi os dagligt rundt på internettet og bruger både offentlige og private digitale løsninger. Med andre ord har vi danskere gode basale digitale kompetencer. Og det er vigtigt for, at samfundet kan drage nytte af og udvikle nye digitale løsninger.

Men det er ikke nok blot at kunne bruge MitID eller logge på sociale medier. Det er også vigtigt at kunne forholde sig kritisk til teknologiens udfordringer. Med indtoget af AI er det kun blevet endnu vigtigere at forholde sig kritisk til, hvor information kommer fra og om det er sandt eller falskt. At kunne forholde sig kritisk og rationelt til de mange nye teknologiske muligheder bliver en forudsætning for at kunne begå sig i en mere og mere digital verden.

Heldigvis er det egenskaber, vi lærer helt fra barnsben. I folkeskolens formålsparagraffer står der blandt andet, at skolen skal forberede eleverne til deltagelse, medansvar, rettigheder og pligter i et samfund med frihed og folkestyre. Skolens virke skal derfor være præget af åndsfrihed, ligeværd og demokrati. Netop de værdier bliver i en fremtid domineret af AI, kun vigtigere. Vi skal også i fremtiden fortsat dyrke og vedligeholde vores traditioner for tillid, kritisk tænkning og kreativitet.

Samtidig skal vi holde fast i vores grundlæggende positive tilgang til digitaliseringens mange muligheder, som med indtoget af AI kun bliver flere og flere – vi skal være optimistiske, men ikke naive.

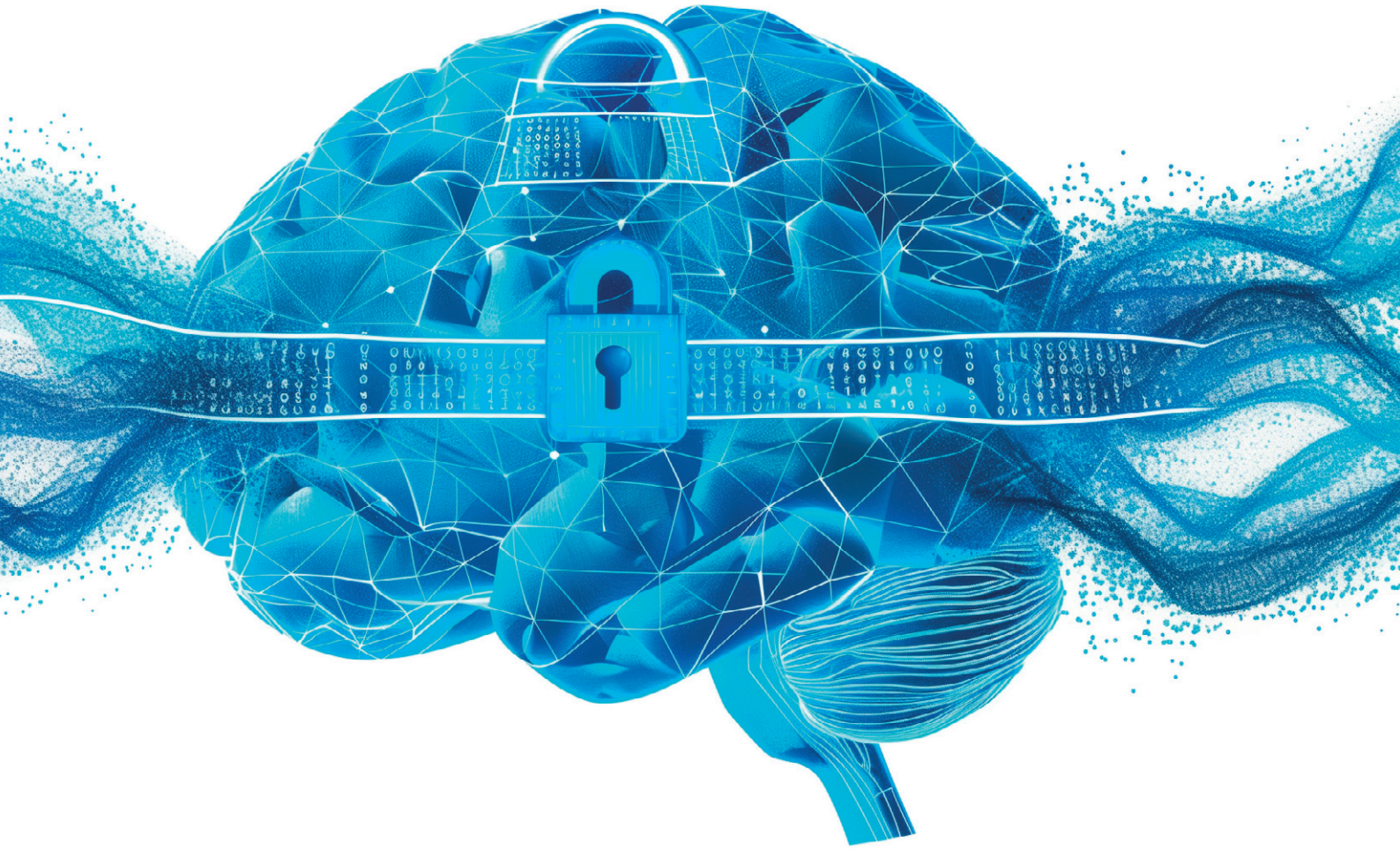

Barrierer

AI åbner mange nye muligheder for innovation for Danmark og for danske virksomheder. Men med muligheder følger også flere store udfordringer. Hvis Danmark ikke formår at adressere og tage hånd om barriererne, kan det svække vores muligheder for at udnytte teknologiens potentiale og derved vores position som en stærk AI-nation.

AI-Koalitionen har i følgende afsnit identificeret en række af de væsentligste barrierer, der på både kort og langt sigt risikerer at svække Danmark og danske virksomheders konkurrenceevne, vækst og position i det globale AI-kapløb, hvis de ikke håndteres på en konstruktiv måde.

Kompetencer | Mangel på talenter i den nye AI-virkelighed

AI ændrer måden vi tilgår og tilegner os viden, og stiller nye krav til, hvordan medarbejdere arbejder og tænker. Det betyder også, at erhvervslivet allerede nu, og i stigende grad, efterspørger arbejdskraft med kompetencer til at begå sig i den nye digitale virkelighed og som kan sikre, at virksomhederne forbliver innovative og konkurrencedygtige. Det gælder både de virksomheder, der har ambitioner om at udvikle fremtidens AI-løsninger og de virksomheder, der på tværs af alle sektorer, ønsker at udnytte og anvende eksisterende løsninger.

Desværre støder alt for mange danske virksomheder på udfordringer med at tiltrække talent og sikre de nødvendige kompetencer, hvilket udgør

en kritisk barriere for danske virksomheders muligheder for at udnytte teknologiens potentiale.

Manglen på IT-kompetencer er ikke en ny udfordring – indtoget af AI har blot gjort den endnu mere aktuel og kritisk. Det skyldes bl.a., at teknologien ikke kun hører hjemme hos IT-afdelingerne, hvis virksomhederne ønsker at udnytte dens fulde potentiale. AI skal forankres i alle relevante dele af organisationen, hvor medarbejdere på tværs af fagligheder, skal lære at begå sig i den nye digitale æra.

Lige nu har mange danske virksomheder ambitioner om at give sig i kast med AI. Men alt for få er kommet rigtigt i gang eller har konkrete planer om det. En ny analyse foretaget af bl.a. Dansk Erhverv og BCG viser, at 83% af danske virksomheder endnu ikke har implementeret AI-løsninger, og at den største udfordring er manglende kompetencer. Dansk Erhvervs egen medlemsundersøgelse peger på, at 68% af de virksomheder, der anvender AI-værktøjer, er udfordret på manglende kompetencer og viden. Udfordringen kan ikke løses med et enkelt greb, men kræver en vidtrækkende og bredspektret indsats på tværs af arbejdsmarkedet, herunder uddannelses- og forskningssektoren, tiltrækning af udenlandske talenter, efteruddannelse og omskoling i erhvervslivet.

Regulering | De gode ambitioner må ikke drukne i compliance

Europa skal være klar til den digitale tidsalder. Det er visionen og baggrunden for, at EU-kommissionen igennem de seneste par år har fremlagt en lang række lovgivningsmæssige tiltag og politiske initiativer på det digitale område, der efterfølgende er blevet vedtaget af de 27 medlemslande. Ambitionen om at skabe en bæredygtig digital fremtid, hvor borgere og virksomheder har

større indflydelse, er prisværdig, og ideen og ambitionen om at skabe lige ramme for alle hilser vi velkommen. Ambitionerne og de gode intentioner kan dog ende med at drukne i et compliance-paradigme, som sætter virksomheder under pres i deres forsøg på at navigere gennem et komplekst og konstant skiftende reguleringslandskab. Det er særligt problematisk, hvis lovgivningen samtidig implementeres uens på tværs af EU's medlemslande.

Den samlede, omfattende mængde digital lovgivning resulterer i, at danske virksomheder pålægges en lang række administrative byrder og dokumentationskrav. Dertil kan lægges, at myndighedsansvaret er fordelt på flere forskellige ressortministerier med forskellige tilgange til vejledning og tilsyn og uden mulighed for at se på tværs af reguleringen. Det kan resultere i uhensigtsmæssigheder i forhold til dobbeltindberetninger og uens dokumentationskrav – en udfordring, der i mange tilfælde vil ramme især startups og SMV'erne hårdest.

Manglende investeringer

For at få succesfulde danske AI-iværksættere og -startups, der skalerer – og bliver i Danmark og Europa – er der stort behov for, at det bliver mere attraktivt for danske og europæiske virksomheder at satse på, opbygge kompetencer og investere i AI.

Mangel på adgang til risikovillig kapital og investeringer udgør i øjeblikket en væsentlig barriere for væksten og udviklingen af danske AI-virksomheder. Udfordringen begrænser virksomhedernes evne til at investere i forskning og udvikling, ansætte talent og skalere innovationssatsninger, der risikerer aldrig at blive til mere end blot pilotprojekter. I 2022 investerede USA mere end fire gange så mange private midler i kunstig intelligens, end EU og UK gjorde. Tilsammen har USA og Kina i de seneste 10 år foretaget over 90% af verdens samlede private investeringer i AI og udtaget 90% af verdens patenter. Selv justeret for befolkningens størrelse halter Danmark efter lande som Sverige og Norge i både private investeringer og antallet af AI-patentansøgninger. Manglende adgang til risikovillig kapital bremser virksomhedernes muligheder for at bringe gode idéer på markedet, inden de overhovedet er begyndt. Mulighederne for skalering – både nationalt og internationalt bremses også og det går ud over den globale konkurrenceevne. Uden investeringer bliver gode ideer på idestadiet og Danmark taber. Hvis man dertil lægger den enorme compliancebyrde og usikkerhed om kommende lovgivning, bliver problemerne og udfordringerne endnu større.

Selvom man fra EU's side har afsat midler til finansiering af AI-projekter i private virksomheder, er det blot en dråbe i havet. Danske virksomheder, især SMV'erne, får ikke udnyttet mulighederne i tilstrækkelig grad sammenlignet med andre medlemslande. Samtidig er de nuværende investeringsmuligheder ofte vanskelige at navigere i og kræver betydelige ressourcer at ansøge om, implementere og administrere. Vi kan ikke hænge vores hat på den offentlige venturefinansiering. Vi har behov for en endnu højere grad af private investeringer i AI-virksomheder.

Konkurrence, valgmuligheder og et diverst økosystem

Alle sektorer og alle dele af samfundsøkonomien vil i stor udstrækning blive påvirket af AI-teknologien. Adgang til den nyeste AI-teknologi i et marked med valgmuligheder og reel konkurrence er derfor altafgørende, hvis danske virksomheder skal have råd til at investere, dygtiggøre sig og skabe reel innovation og vækst.

Grundet AI-teknologiens transformative karakter handler det for virksomhederne om at kunne navigere frit og handlekraftigt i et globalt AI-marked, præget af konkurrence mellem teknologiudbydere, og med vilkår, der understøtter fleksibilitet, valgmuligheder og prisstrukturer, der ikke slår bunden ud af virksomhedernes økonomi.

Men dykker man ned i markedsudviklingen, er tendensen en anden, og der er en voksende bekymring blandt danske virksomheder for, at markedet samlet set skaber afhængighed af nogle få udbydere og nogle bestemte løsninger. Bekymringen går især på, at det er kombinationen af cloud, produktivitetsværkstøjer og AI, der skaber en teknologi-stack, som kan gøre det svært at vælge mellem udbydere. Når danske og europæiske virksomheder skal vælge digitale løsninger, er oplevelsen hos mange, at valgmulighederne derfor de facto er begrænsede, og at langt de fleste og bedste løsninger på hylden er ikke-europæiske. Zoomer vi ind på markedet for AI, er tendensen den samme. En undersøgelse foretaget blandt Dansk Erhvervs medlemsvirksomheder peger på, at minimum 63% af virksomhederne anvender ikke-europæiske AI-løsninger.

I Danmark har vi reelt ingen spillere på AI-området med global pondus, der kan måle sig med de få, store internationale virksomheder, der dominerer det digitale marked. End ikke i Europa er der én eneste i den skala. Det er ikke et problem i sig selv, at der er nogle store succesfulde AI-teknologiudbydere. De investerer massivt i Europa og leverer verdensklasseløsninger, til gavn for både offentlige og private kunder. Og dermed borgere såvel som virksomheder. Problemerne opstår, når markedsmekanismerne – og oplevelsen af begrænset konkurrence og valgmuligheder – risikerer at spænde ben for, at danske og europæiske virksomheder kommer skridtet videre i deres innovations- og vækstrejse. Udover adgangen til teknologi med en konkurrencedygtig prisfastsættelse, er virksomhederne også i stigende grad bekymret for, om koncentrationen af produkter hos få betyder, at værdiskabelsen på AI-området i for høj grad tilfalder producenterne af teknologi fremfor de virksomheder, der benytter AI-produkterne. For at styrke konkurrenceevnen og innovationen inden for EU, er det således afgørende, at europæiske virksomheder har adgang til et bredt spektrum af teknologiløsninger, herunder fx også open source-løsninger, der er i overensstemmelse med europæiske standarder og værdier. Open source-teknologi kan potentielt spille en væsentlig rolle ved at tilbyde transparente og tilpasningsdygtige løsninger, som styrker innovationskraften og udviklingskapaciteten hos europæiske virksomheder, og dermed fremme en sundere og mere dynamisk markedsudvikling.

Det er samtidig kritisk, at vi fastholder en innovationsvenlig og åben tilgang, der sikrer, at alle teknologiløsninger, der overholder EU-reglerne, kan tages i brug i Danmark. Det er nemlig vigtigt for både Danmark og Europa fortsat at være en del af det globale AI-økosystem, og ikke mindst samhandlen og investeringerne på tværs af Atlanten er et aktiv for begge parter. Udfordringen handler ikke om at sikre mindre ikke-europæisk teknologi i Danmark og Europa, men om konkurrence og om at skabe mere europæisk og dansk. Ikke om enten/eller, men om både/og.

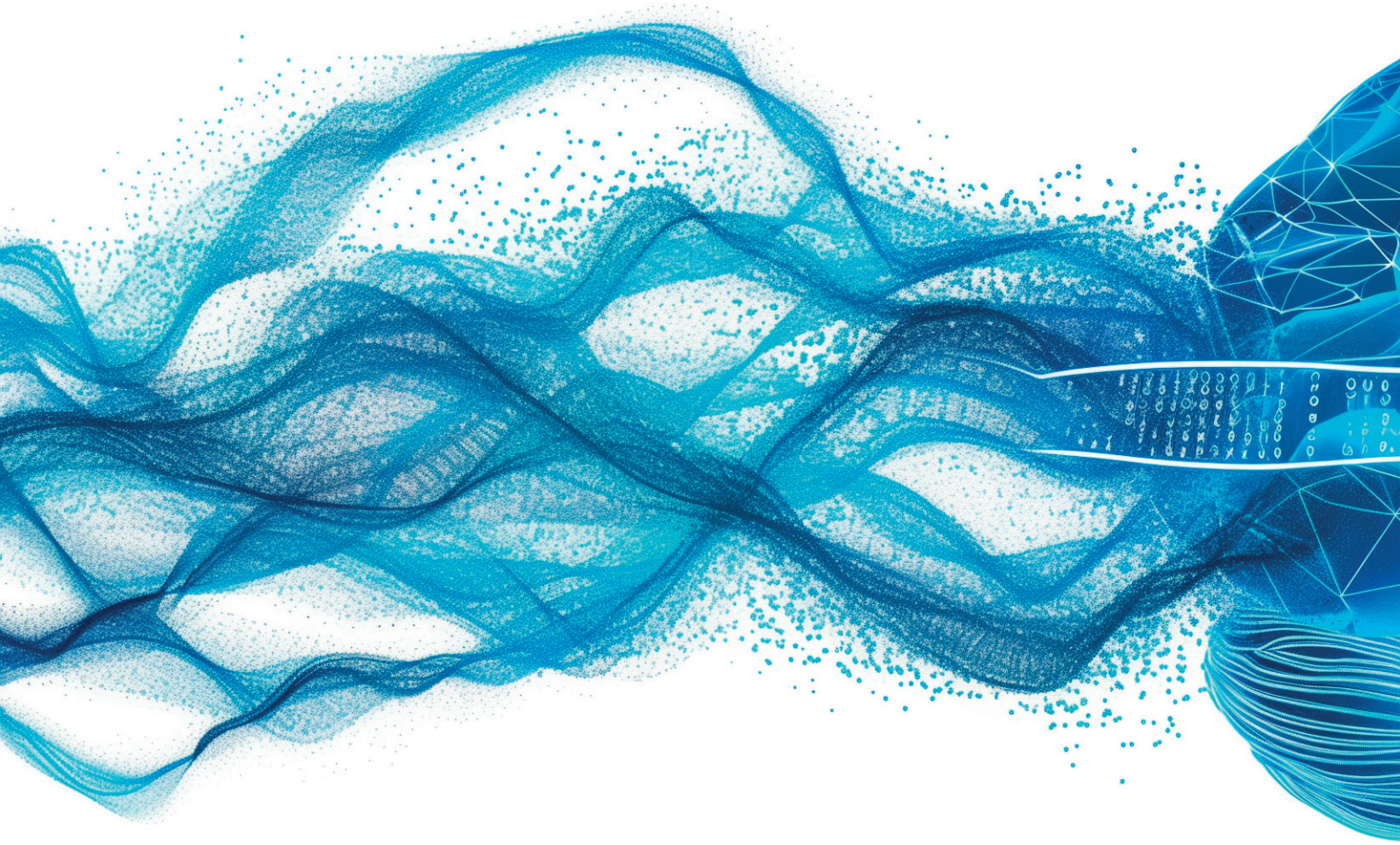

Mange danske virksomheder og myndigheder vil gerne læne sig mere ind i AI-teknologien, men holder sig tilbage netop pga. bekymringer for afhængighed og manglende valgmuligheder. Derfor bliver det afgørende at sikre et velfungerende, konkurrencepræget marked for cloud og AI-infrastruktur, der både udbygger kapaciteten og mindsker risici for at blive fastlåst til én leverandør. Konkurrencen på markedet for AI-og cloudinfrastruktur bør således løbende følges og undersøges nationalt og europæisk.

Data | Begrænset adgang og øget usikkerhed

I Danmark har vi adgang til nogle af verdens bedste og mest omfattende dataressourcer. Både offentlige og private. Men data skaber ikke værdi, hvis de ikke bruges på den rigtige måde. Data skal ud at leve og det kræver en aktiv indsats på tværs af sektorer at etablere et økosystem, der kan støtte op herom. Det kræver en åben, liberal, ensartet og ikke mindst etisk tilgang til dataudstilling samt en intuitiv adgang til data for alle interessenter.

Selvom danske startups innoverer, afhænger deres skaleringsmuligheder bl.a. af øget adgang til data. Store datamængder af høj kvalitet udgør en grundpille i udvikling og træning af AI-modeller.

Uden adgang til store og relevante datasæt står virksomheder over for betydelige udfordringer ift. at træne AI-modeller effektivt. I en undersøgelse foretaget af Dansk Erhverv giver 23 pct. af Dansk Erhvervs medlemsvirksomheder udtryk for, at de oplever, at begrænset adgang og manglende datakvalitet er en udfordring ifm. udvikling/anvendelse af AI. Denne udfordring gør sig særligt gældende blandt de små og mellemstore virksomheder.

Begrænset adgang til data kan resultere i, at det danske samfund går glip af enorme vækst og effektiviseringspotentialer, der skal være med til at fremtidssikre vores velfærdssamfund.

25 anbefalinger, der skal gøre Danmark til et AI-foregangsland i 2025

Hvis vi skal realisere visionen om, 'At Danmark skal være et førende, ansvarligt og innovativt land på AI-området, der ikke alene udnytter, men også former den teknologiske udvikling' er der brug for konkret handling. Derfor kommer Dansk Erhvervs AI-Koalition her med 25 konkrete anbefalinger, baseret på de identificerede styrkepositioner og barrierer samt diskussionerne i AI-Koalitionen og de underliggende sektorspor. Anbefalingerne er både målrettet det politiske system, den offentlige sektor og erhvervslivet selv.

Politiske anbefalinger | Tag lederskab for AI-omstillingen

I Danmark står vi på et solidt fundament, når det handler om udvikling og brug af AI-løsninger. Men vi kan ikke realisere vores AI-potentiale uden et stærkt lederskab. Det er nødvendigt med mere handlekraft og beslutsomhed fra regeringens side, hvis Danmark skal være et førende, ansvarligt og innovativt land på AI-området. Det kræver et markant skifte i vores politiske tilgang og tankegang.

1. Statsministeren i spidsen for en koordineret dansk AI-indsats

Forandring kræver ledelse og koordinering. AI vedrører ikke kun et enkelt ressortministerium eller en enkelt politisk dagsorden – det vedrører alle dele af vores samfund med et potentielt historisk forandringspotentiale. AI bør derfor være en prioriteret dagsorden for enhver dansk regering. Samtidig er der behov for, at prioriteter og udfordringer kan diskuteres i fortrolighed. Der er ikke brug for flere ekspertudvalg. Det, der mangler, er politisk lederskab og prioritering på højeste niveau af noget så afgørende som AI-dagsordenen. På samme måde som i andre lande med store AI-ambitioner, hvor regeringstoppen og stats- og regeringschefer i højere grad markerer sig med udspil og prioriterer området både nationalt og internationalt. Vi har i Danmark fået et digitaliseringsministerium med en minister i spidsen samt et dedikeret folketingsudvalg. Det er vigtige og gode skridt i retning af højere prioritering af området. Men tiden er nu ind til at tage næste skridt og sikre bredere politisk forankring af især AI-agendaen – helt ind i regeringstoppen. Der er brug for, at regeringen systematisk diskuterer, koordinerer og prioriterer den danske AI-indsats.

Derfor skal regeringstoppen – med statsministeren i spidsen – tage initiativ til, at en strategisk AI-drøftelse finder sted med inddragelse af relevante ressortministerier. Det skal sikre en visionær politikudvikling, koordination og prioritering af de mange muligheder og udfordringer, som AI bringer nu og i fremtiden.

AI-Koalitionen anbefaler, at statsministeren kvartals- eller halvårligt sætter sig i spidsen for et AI-regeringsmøde, der skal bidrage til, at Danmark bliver et af de mest ambitiøse lande. Til gavn for både den offentlige og den private sektor. Formålet bør være at skabe en samlet AI-vision for Danmark. Konkret bør dagsordenen inkludere håndteringen af den øgede regulering fra EU og i andre multilaterale fora, de etiske dilemmaer som AI stiller os overfor, den politiske prioritering af de mange muligheder som AI giver for at forbedre den offentlige service, give bedre behandlingstilbud i fx vores sundhedsvæsen, hjælpe med at accelerere den grønne omstilling og ikke mindst sikre de bedst mulige rammevilkår og den bedst mulige konkurrenceevne for danske virksomheder.

Der er meget på spil for Danmark og for danske virksomheder. Derfor er tiden moden til at tage dette skridt.

2. Skab ansvarlige rammer for brugen af danske sprogressourcer og data

Dansk kultur og sprog er med til at forme vores samfund, vores verdenssyn og vores værdier. Den menneskelige kreativitet har altid været en hjørnesten i Danmarks kulturelle identitet – det skal vi bevare og beskytte. Adgang til danksprogede, ansvarlige AI-modeller af høj kvalitet kan meget vel blive vigtige for demokratiet og sammenhængskraften i Danmark. Men også det danske samfunds og erhvervslivs evne til at navigere og trives i en digital fremtid og skabe konkurrence og innovation.

Forudsætningen for en stærk dansk position på AI er, at AI-modeller trænes på store mængder af danske data i tekst, billede og lyd. På baggrund af det høje digitaliseringsniveau i danske virksomheder og offentlige myndigheder har vi heldigvis store mængder af dansk data og dermed fundamentet for, at vi kan etablere et datagrundlag for AI i verdensklasse.

For at aktivere Danmarks datapotentiale bør der etableres et balanceret regime for træning af AI-modeller, hvor producenter af AI-modeller gives adgang til dansk data på betingelser, der respekterer både danske borgeres og virksomheders rettigheder. En forudsætning for sådan et regime er datasikkerhed, transparens og fair fordeling af den værdi, der skabes med AI.

Men hvis vi skal udnytte de mange muligheder for innovation, som generativ AI tilbyder, er der behov for at frisætte danske datasæt, der kan sætte relevante sprogmodeller - og specifikt nye private initiativer og offentligt-private samarbejder som Dansk Sprogmodel Konsortium - i stand til at operere inden for en dansk forståelseshorisont.

Regeringen opfordres derfor til aktivt at engagere relevante myndigheder i Dansk Sprogmodel Kon-

sortium. Både for at sikre, at konsortiets arbejde bedst muligt understøtter den offentlige sektors behov og for at sikre, at vi forløser det store potentiale i dansk kvalitetsdata. Det kan fx være indhold fra Det Kgl. Bibliotek og DR's arkiver på en måde, som fuldt ud respekterer spørgsmål om rettigheder. Det er ligeledes afgørende, at danske virksomheder stiller data til rådighed, som kan spille en rolle i opbygningen af en dansk sprogressource. Mange danske virksomheder og flere myndigheder har allerede givet tilsagn om at medvirke – flere skal med på vognen.

Der er behov for en målrettet indsats, hvor danske myndigheder forpligter sig til at afklare, hvordan en øget indsats for at frisætte data med dansk sprog kan ske inden for rammerne af ophavsretten og med en høj grad af datasikkerhed og transparens.

3. Brug Digitaliseringsprogrammer til at skabe fremtidens dataøkosystemer

Med regeringens Digitaliseringsstrategi blev Forsyningsdigitaliseringsprogrammet etableret. Ambitionen i programmet er at fremme et økosystem for forsyningsdata, som kan binde dataejere, dataanvendere og udviklere i og omkring forsyningssektoren og dens kunder sammen.

Netop etableringen af et dataøkosystem kan skabe ekstra værdi og sikre, at virksomheder har adgang til et solidt datafundament med data af høj kvalitet og i aftalte standarder og formater. Et dataøkosystem vil sikre, at der skabes sammenhæng mellem digitale platforme til distribution og udstilling af data.

Men vi skal ikke stoppe her. De gode erfaringer fra Forsyningsdigitaliseringsprogrammet skal overføres til andre sektorer, så vi kan få skabt dataøkosystemer, der kan fungere som grundlaget og fundamentet for fremtidens udvikling af AI. Det kunne fx være transportsektoren, den kommunale sektor eller finanssektoren.

Programmerne skal, ligesom Forsyningsdigitaliseringsprogrammet, struktureres som offentlige-private partnerskaber med fokus på, hvordan vi får både offentlige og private data i spil. Her bør det offentlige gå forrest ved at forpligte sig til at stille relevant data til rådighed til partnerskaber af denne karakter, fx. via Dansk Sprogmodel Konsortium, men også i bredere forstand til brug for fx danske virksomheder, der kan bringe offentlige data i spil i deres forretningsudvikling. Samtidig skal partnerskaberne identificere nye datamuligheder i de udvalgte sektorer, understøtte frisættelse og udstilling af data og derigennem styrke datafundamentet.

Det er vigtigt, at partnerskaberne udstiller data på en ensartet måde og på en samlet platform, så det bliver så let som muligt for virksomhederne at få adgang til relevant data.

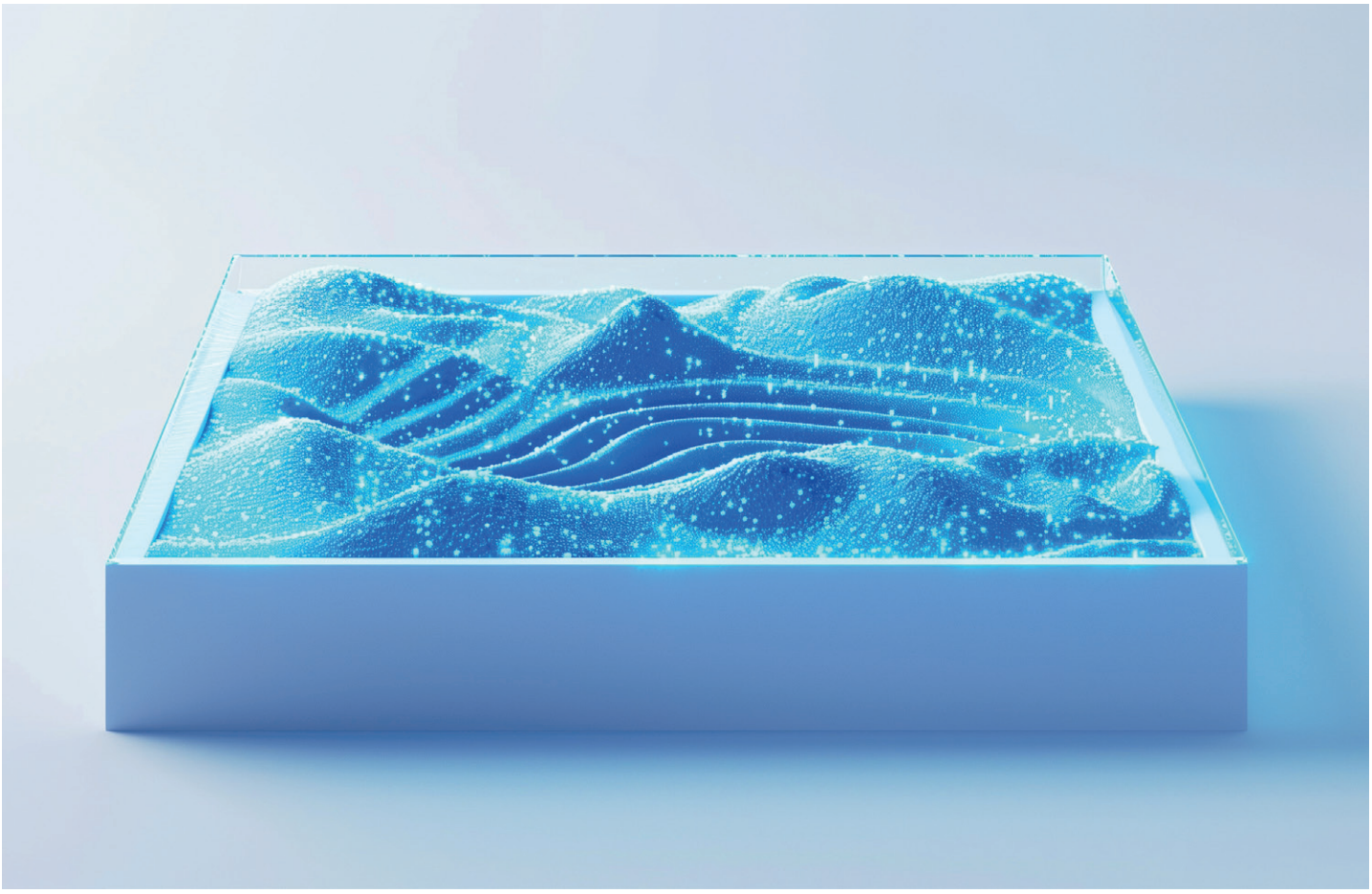

4. Byg en AI-sandkasse med plads til innovation og leg

Regeringen og folketinget har som led i Digitaliseringsstrategien besluttet at oprette en såkaldt regulatorisk sandkasse for AI. Og idéen om en sandkasse og mere aktiv myndighedsrådgivning inden for AI-området er grundlæggende lovende og bærer et stort potentiale.

Men selvom visionen er, at sandkassen skal give plads til eksperimenter og innovation, peger en del på, at virkeligheden bliver en anden. At det ender som en papirudgave med et ensidigt fokus på regelefterlevelse og uden reelle testmuligheder. En sandkasse uden tilstrækkelig plads til leg.

Hvis vi effektivt skal fremme danske virksomheders innovations- og udviklingslyst inden for AI, skal sandkassen aktivt støtte virksomhedernes evne til at teste løsninger, før de lanceres på markedet. Derfor er der behov for, at sandkassemodellen tænkes grundigt igennem. Hvis man kun fokuserer på overholdelse af juridiske krav, risikerer vi, at den kvæler innovation snarere end understøtter den.

Vi skal udnytte vores tradition for offentlige-private partnerskaber og skabe en sandkassealliance mellem erhvervslivet og myndighederne, hvor juridisk ekspertise kombineres med forretningsforståelse og teknologisk indsigt for at sikre, at sandkassen reelt fremmer dansk AI-innovation.

Regeringen opfordres derfor til at etablere tværfaglige teams bestående af juridiske eksperter, forretningsudviklere og teknologispecialister. Her kan der fx afholdes regelmæssige workshops og træningsprogrammer, hvor både offentlige myndigheder og virksomheder kan lære af hinanden og udveksle viden og erfaringer med AI-projekter og lovgivning.

Der bør også igangsættes pilotprojekter og tests af AI-løsninger, hvor myndigheder og virksomheder kan samarbejde om at afprøve og evaluere teknologiens muligheder og begrænsninger. På den måde kan vi i fællesskab få skabt en sandkasse med plads til leg og innovation.

5. Uddan fremtidens medarbejdere

For at kunne udnytte de mange muligheder kunstig intelligens tilbyder, er det en forudsætning, at danske virksomheder har adgang til medarbejdere med de rette kompetencer.

Det gælder særligt AI-specialister, der har erfaringer med at udvikle kunstig intelligens, men det gælder også medarbejdere med mere generelle digitale og tekniske kompetencer, der kan anvende teknologien i det daglige arbejde og som kan kombinere teknisk viden med faglig og forretningsnær indsigt.

Derfor er der behov for, at vi både uddanner flere unge med de rette kompetencer, men også, at vi opkvalificerer nuværende medarbejdere, så de kan varetage deres opgaver på nye måder og med nye digitale hjælpemidler.

Regeringen har netop besluttet at indføre teknologiforståelse som valgfag i folkeskolen. Det er som udgangspunkt positivt, men kan resultere i en uønsket skævvridning. Erfaringer viser, at det er drengene, der vælger fag som kodning og teknologiforståelse, mens pigerne vælger andre alternativer. Hvis ikke teknologiforståelse bliver et obligatorisk fag, som alle elever i en klasse bliver undervist i, risikerer vi at understøtte en allerede uheldig og uhensigtsmæssig tendens til, at kvinder er underrepræsenteret på de mere tekniske uddannelser.

Samtidig skal vi uddanne flere it-specialister og ingeniører. DTU og ITU har meget lav dimittendledighed. Det sammenholdt med, at danske virksomheder skriger på flere it-specialister gør, at vi som samfund ikke har råd til at afvise studerende, der ønsker at tage en it-uddannelse.

Derfor skal regeringen afsætte midler til at øge optaget på videregående uddannelser inden for it, teknologi og digitalisering, der har lav ledighed, så alle kvalificerede ansøgere kan optages.

Det kræver dog først et opgør med den netop vedtaget sektordimensionering. Sektordimensioneringen betyder konkret, at universiteterne i første omgang skal fjerne godt 10 pct. af pladserne. Herefter vil de skulle fjerne en plads på et område, hver gang de ønsker at oprette en ny plads et andet sted. På samme måde skal de fjerne en plads fra en dansk studerende, hvis de ønsker at optage en ny international studerende.

Samtidig bør AI bredes endnu længere ud og integreres bredt i uddannelsessystemet på tværs af fagligheder og uddannelsesniveauer. Ikke mindst AI-governance bliver en vigtig færdighed at mestre i fremtiden.

Vi har også behov for kandidater, der har indsigt i de etiske og demokratiske dilemmaer, AI stiller os overfor. Kandidatuddannelser, der fokuserer på kritisk tænkning, fake news og kildekritik. Derfor skal der gennemføres et digitaliseringstjek/AI-tjek af alle uddannelser, der sikrer, at de er klar til fremtidens arbejdsmarked.

6. Flere internationale studerende og kollegaer

Hvis danske virksomheder skal gøre sig gældende i det internationale AI-kapløb, er adgangen til medarbejdere med de rette digitale kompetencer helt essentiel. Derfor er der behov for, at danske virksomheder kan tiltrække de bedste udenlandske medarbejdere. I 2023 bidrog udenlandsk arbejdskraft med 322 milliarder kroner til BNP. Personer, der kommer til Danmark for at arbejde,

har et positivt bidrag til de offentlige finanser på godt 15 mia. kroner.

Danske virksomheder har store udfordringer med at rekruttere medarbejdere med de rette IT-kundskaber, herunder indsigt og viden om AI, og det bremser danske virksomheders digitale udvikling og vækst. En vigtig del af løsningen på udfordringen er flere internationale studerende. Der er behov for, at vi gør det endnu mere attraktivt at komme til Danmark for at studere, og endnu vigtigere, at de studerende bliver her efter endt uddannelse. AI erfaring viser, at de internationale talenter, der har studeret i Danmark, har en stærkere tilknytning til landet og derfor også er lettere at fastholde end medarbejdere, der ikke har et tilhørsforhold.

Der skal oprettes langt flere pladser til internationale studerende på IT-området, både i de store byer og på regionale udbud, hvor efterspørgslen er stor. Derfor skal der indføres et fastholdelsestaxameter, der betyder, at uddannelserne frit kan oprette studiepladser til internationale studerende. Fastholdelsestaxameteret betyder herefter, at uddannelserne belønnes, hvis de studerende bliver og arbejder, men straffes økonomisk, hvis de studerende rejser hjem i for stort omfang. Da IT-området er meget internationalt, er der gode erfaringer for fastholdelse netop her.

Videre bør der indføres gratis erhvervskandidatuddannelser til studerende fra ikke-EU-lande. Det er deltidsuddannelser, hvor de studerende allerede under uddannelsen bidrager til det danske arbejdsmarked. Deres skattebidrag overstiger udgiften til deres uddannelse allerede under uddannelsen, og derfor er det en god forretning at udbyde den gratis.

7. Investeringer i AI-forskning

En styrket forskningsindsats inden for AI skal sikre, at vi i Danmark kan præge teknologiudviklingen, så den bliver formet efter europæiske og demokratiske værdier. Derfor er der behov for, at vi i Danmark intensiverer forskningsindsatsen og understøtter et dedikeret forskningsmiljø inden for AI.

Vi skal sikre, at fremtidens forskertalenter får gode vilkår til at levere brugbare teknologiske løsninger til dansk erhvervsliv. Både for at indfri de potentialer, som AI giver på kort sigt. Og for at bane vejen for videnskabelige nybrud, der bidrager til den grundlæggende udvikling af teknologien på langt sigt.

Konkret bør vi i Danmark øge antallet af ph.d.'er, der har fokus på AI. Især erhvervs-ph.d.'erne, bør være i fokus, og der skal udarbejdes incitamentsstrategier, der gør det attraktivt for også mindre virksomheder at ansætte ph.d. studerende. Endeligt skal kommercialisering af forskning og undervisning i AI på universiteterne styrkes. Fradraget til forskning og udvikling på 130 pct. bør gøres permanent og uden loft. Samtidig skal vi gøre det attraktivt for de mange private fonde at investere mere i AI-baseret forskning. Vi skal også bruge AI i vores forskning – både den der foregår på universiteterne, men også den private forskning, der hver dag foregår i mange danske virksomheder.

EU-anbefalinger | Danmarks digitale stemme i Europa

De politiske processer, der foregår på EU-kontorerne i Bruxelles, har stor indflydelse på dansk lovgivning. Faktisk langt mere end de fleste tror. Opgørelser peger på, at over 70% af dansk erhvervslovgivning bliver formuleret i Bruxelles. Derfor hverken kan eller bør vi underkende vigtigheden af, at Danmark engagerer sig aktivt i at sætte et tydeligere dansk aftryk på den lovgivning, der forhandles og vedtages i EU. Det får afgørende betydning for, hvor succesfulde vi i Danmark bliver på AI-området.

Desværre har Danmark historisk set ikke været gode nok til strategisk at omfavne den europæiske reguleringsdagsorden for at fremme det danske samfunds og danske virksomheders interesser, specielt ikke på det digitale område. Heldigvis har den digitale EU-dagsorden fundet vej til regeringens digitaliseringsstrategi. Det er positivt, og en prioritet, der bør skrues yderligere op for.

Danmark skal engagere sig så aktivt som muligt i den europæiske dagsorden om AI og bane vejen for, at danske virksomheder i langt højere grad udnytter mulighederne i EU, og for at sikre, at udviklingen af AI-teknologier afspejler danske værdier.

Som et af Europas mest digitaliserede lande har Danmark meget på spil og en stærk interesse i at påvirke AI-agendaen på europæisk plan. Men der er behov for, at regeringen opjusterer engagementet i den europæiske digitale reguleringsdagsorden med styrket fokus på tidlig interessevaretagelse. Herunder at regeringen spiller ind med danske styrkepositioner og potentialer inden for ansvarlig AI med fokus på snitfladerne mellem teknologi og andre danske nøglesektorer fx rådgivning, transport, sundhed, grøn omstilling, offentlig sektor og kreative erhverv mv. for at positionere danske virksomheders muligheder bedst muligt i europæiske sammenhæng.

8. Det digitale indre marked

Hvis AI reelt skal skabe værdi for samfund og erhvervsliv i EU, kræver det et langt stærkere digitalt indre marked, der understøtter virksomhedernes muligheder for at skalere og fastholde den værditilvækst, AI forventes at bringe med sig. I dag oplever europæiske virksomheder en for høj grad af fragmentering i nationale lovgivninger og implementering af EU-regler, der gør det svært at skabe og skalere store digitale virksomheder på trods af et marked med 450 millioner europæere. Det kræver en bred indsats på tværs af EU.

Som en lille åben eksportøkonomi er danske virksomheder helt afhængige af et europæisk hjemmemarked, hvor de let og smidigt kan afsætte deres digitale løsninger.

Derfor bør en af regeringens hovedprioriteter være at styrke det digitale indre marked og sikre, at der ryddes ud i uhensigtsmæssige overfortolkninger af europæisk lovgivning i Danmark samt på europæisk plan at arbejde for, at lovgivning implementeres på en ensartet måde.

Regeringen opfordres også til at tage initiativ til, på europæisk plan, at gennemføre et 'AI proof' reality-tjek af GDPR. Mange virksomheder oplever, at de gode ambitioner og visioner bag GDPR spænder ben for deres arbejde med AI. Bl.a. på sundhedsområdet oplever flere virksomheder, at de ikke kan implementere deres AI-baserede løsninger, fordi usikkerhed og uens fortolkninger af GDPR på tværs af EU-landene, og selv på tværs af regioner i Danmark, spænder ben.

9. Spil aktivt ind til den nye Kommission og udnyt det danske EU-formandskab

Det danske EU-formandskab i andet halvår af 2025 er lige om hjørnet. Danmarks EU-engagement skal selvsagt ikke reduceres til en engangsfornøjelse i forbindelse med et formandskab, der ofte har mere faciliterende end politikudviklende karakter. Ikke desto mindre er det oplagt, at en af regeringens topprioriteter bliver digital regulering og AI – både frem mod, under og efter formandskabet – og at formandskabet så vidt muligt udnyttes. Samtidigt bør den digitale dagsorden være en kernepriorite for den nye EU-Kommission. Det bør Danmark bidrage målrettet til. Især styrkelse af det digitale indre marked, vil være et oplagte fokusområde frem mod og under et dansk formandskab.

10. Europæiske partnerskaber

Danmark er et lille land i europæisk sammenhæng. Derfor er det nødvendig at være repræsenteret i så mange europæiske fora og arbejdsgrupper dedikeret til digitalisering og AI, som muligt, for at udbygge bilaterale relationer og skabe relevante partnerskaber på tværs af de 27 medlemsstater.

Samtidig er det nødvendigt at etablere partnerskaber og samarbejde med andre lande og regioner uden for EU for at fremme globale standarder og best practice inden for AI. Det skal bl.a. også sikre, praksisnære og implementerbare rammer for organisationer og virksomheder, der er afhængige af at samarbejde og udveksle data på tværs af landegrænser. Her kan Danmark med fordel læne sig ind i de initiativer inden for AI, der udspringer fra G7, såsom G7-landenes adfærdskodeks for kunstig intelligens, der har til formål at fremme ansvarlig brug af teknologien.

11. AI-innovation og finansiering

Som en del af EU's vision om at gøre Europa parat til den digitale tidsalder har EU-kommissionen søsat flere AI-initiativer, der sætter fokus på SMV'ers og AI-iværksætteres muligheder for at skabe innovation og vækst. Det drejer sig blandt andet om AI-innovationspakken og programmer som Horizon Europe og InvestEU. Desværre er vi i Danmark ikke gode nok til at sikre, at danske virksomheder får del i de mange EU-midler og faciliteter, der stilles til rådighed. Det gælder også, når det handler om midler øremærket til AI.

EU vil med AI-innovationspakken bl.a. stille EU's supercomputere til rådighed for AI-startups til at træne store sprogmodeller. Det er et godt skridt på vejen,

Samtidig er det imidlertid altafgørende at begrænse mængden af bureaukrati og papirarbejde, som kræves for, at virksomhederne kan få adgang til AI-innovationspakken og de europæiske supercomputere. AI-koalitionen opfordrer til, at danske myndigheder sætter ind for at sikre den nødvendige rådgivning og vejledning til virksomhederne gennem hele processen for at minimere virksomhedernes omkostninger forbundet hermed.

For at sikre en retfærdig og harmoniseret EU AI-indsats, bør Danmarks position indeholde en stærk opfordring til at udvikle konkrete strategier for, hvordan europæiske SMV'er på tværs af regioner, kan drage fordel af programmerne. Lykkes det ikke, risikerer man at forværre eksisterende udfordringer og øget skævvridning i udnyttelsen af EU-programmerne, så de kommer de få i stedet for de mange medlemsstater til gode. Der er også et behov for et skærpet fokus på at sikre langsigtede forskningspuljer til europæiske universiteter, der i høj grad understøtter private virksomheders muligheder og adgang til innovative løsninger og kompetencer.

Hvis ikke danske virksomheder skal gå glip af de mange europæiske midler til AI-udvikling, er der behov for at forenkle ansøgnings- og afrapporteringsprocesserne. Herunder med stærkt fokus på at sikre funding til danske forskere og virksomheder specifikt inden for AI. Indsatsen bør fokusere på hurtigere adgang til validering af programmer, hjælp til ansøgninger mv.

Derudover bør relevante myndigheder og erhvervs-og brancheorganisationer tilbyde sparring og vejledning til interesserede virksomheder, herunder især SMV'er og iværksættere.

Lovgivnings-anbefalinger: Bedre sikring af ensrettede rammer og muligheder

EU's nye lovgivning om kunstig intelligens er den første af sin slags i hele verden. Visionen og formålet med AI-forordningen er at skabe ensartede og gennemsigtige spilleregler for brugen af AI og dermed større tryghed hos brugerne. Men vi skal sikre, at de gode intentioner ikke drukner i overdreven compliance og manglende vejledning. Samtidig skal vi sikre, at forældet dansk lovgivning ikke spænder ben for de mange gode AI-projekter, som lige nu er i gang i kommunerne og regionerne.

12. Giv hurtig og tydelig vejledning om AI-forordningen

Med Europa-Parlamentets ja til AI-forordningen har EU's 27 medlemslande fået verdens første regulering af AI. Den risikobaserede tilgang, reguleringen er bygget op omkring, skal sikre, at kun de mest invasive former for AI reguleres hårdt eller helt forbydes – en tilgang vi hilser velkommen.

Næste skridt er nu at fokusere på de muligheder, forordningen bringer med sig. For AI-forordningen er en unik mulighed for Danmark og Europa til at gøre ansvarlig AI til en konkurrencefordel.

Med Digitaliseringsstyrelsen som tilsynsmyndighed er sporerne lagt til en mere helhedsorienteret tilgang, hvor også erhvervslivets og det offentliges muligheder og potentialer for AI-udvikling og -anvendelse indgår i implementeringen og vejledningsindsatsen. Men skal det fungere i praksis, vil det kræve en dedikeret og proaktiv indsats for at sikre effektiv og ensartet implementering med borgerne og virksomhederne i centrum.

Første skridt er udarbejdelsen af klare og anvendelige vejledninger om AI-forordningen for at lette compliance-byrden og mulighederne for at udnytte teknologien inden for lovgivningens rammer. Her bør myndighederne lære af erfaringerne fra GDPR-reglerne, der for mange virksomheder blev oplevet som en stor byrde, da de trådte i kraft. Det skyldes særligt, at der manglede klare og praksisnære vejledninger.

13. Indfør AI-garanti for at styrke dansk lovgivning

Dansk lovgivning er hovedsageligt udformet før den teknologiske udvikling for alvor tog fart, hvilket betyder, at den ikke nødvendigvis er tilpasset den digitale virkelighed. Uklarheder i lovgivningen kan skabe forhindringer for både den offentlige og private sektors anvendelse af ny teknologi, herunder AI.

Med initiativet 'Digitaliseringsklar lovgivning' satte regeringen tilbage i 2018 fokus på, hvordan vi kan skabe et enklere regelgrundlag, der er let at administrere, og som er forståelig for alle borgere. Med andre ord, hvordan kan vi sikre, at lovgivning kan implementeres i praksis og administreres digitalt.

Den teknologiske udvikling har ikke stået stille siden 2018 og med indtoget af AI er fokus på, at forældet lovgivning ikke står i vejen for de mange muligheder for effektivisering, øget kvalitet og økonomisk vækst, ny teknologi tilbyder, blot blevet endnu vigtigere.

Det er især juridiske barrierer, i form af uklarheder om tolkning af lovgivning, der skaber unødvendige forhindringer for danske myndigheder og virksomheder, som ønsker at udnytte AI. Derfor skal myndigheder tilbyde konkret vejledning, der er praksisnær og til at forstå. Tilsynene skal påtage sig rollen som vejviser og i samarbejde med myndigheder og virksomheder fremhæve de gode eksempler og løsninger.

Samtidig er der brug for en fast-track ordning, der kan sikre, at virksomheder og myndigheder får hurtigt og konkret svar på juridiske uklarheder i forhold til implementeringen af AI-projekter – en såkaldt AI-garanti.

Anbefalinger til den offentlige sektor | AI som næste kapitel i en af verdens (indtil videre) mest digitale offentlige sektorer

Manglen på arbejdskraft og begrænsede ressourcer i den offentlig sektor er afgørende barrierer for, at der i fremtiden kan leveres den service, borgere og virksomheder forventer. AI-baserede løsninger er ét af svarene på de mange udfordringer – løsninger leveret af private leverandører. Ikke mindst i forhold til, at medarbejderne i den offentlig sektor bruger tid på det rigtige; nemlig at yde omsorg, træffe korrekte afgørelser og sikre trivsel.

Det er helt afgørende, at den offentlige sektor hurtigt griber de teknologiske muligheder, der er tilgængelige for at imødegå udfordringerne. Vel at mærke på en ansvarlig måde med blik for de samfundsmæssige konsekvenser, øget brug af teknologi medfører.

Vi skal skabe en ny vision for den offentlige digitalisering. Både for borgerens skyld, men også for at sikre, at vores danske virksomheder har et hjemmemarked, der kan være en katalysator for eksporteventyr.

14. Udarbejd forpligtende AI-strategier, der gør Danmark til foregangsland for AI i den offentlige sektor

Kommunerne og regionerne har igennem flere år testet forskellige AI-projekter. Hvis de store effektiviseringspotentialer ved AI skal realiseres, er der behov for, at der på kommunalt og regionalt plan udarbejdes strategier for, hvordan arbejdet med AI skal organiseres og inden for hvilke områder, AI med fordel kan implementeres først.

I efteråret 2023 foreslog Dansk Erhverv i samarbejde med KL, at der etableres en AI-task Force, der på tværs af den offentlige sektor og med inddragelse af den private sektor, skal være en motor i udviklingen af en samlet dansk indsats for udvikling af AI. Næste skridt er konkrete strategier og udarbejdelse af klart definerede mål, der sætter handling bag ordene. Samtidig skal strategierne og resultater monitoreres løbende for at sikre de nødvendige fremskridt.

Det er vigtigt, at strategierne går på tværs af kommunale og regionale skel, da der er behov for storskala implementering af de modne AI-baserede løsninger, hvis potentialerne skal opnås. Strategierne skal bidrage til at forny og effektivisere den offentlige service gennem brug af løsninger baseret på AI. Strategierne skal sikre, at Danmark indtager en position som foregangsland for ansvarlig brug af AI i den offentlige sektor.

15. Afklar regler for dataanvendelse i kommuner og regioner

Regioner og kommuner oplever i øjeblikket udfordringer med at afklare reglerne for dataanvendelse, når man ønsker at implementere løsninger baseret på AI. Det gælder især på sundheds- og velfærdområdet. Det sætter en uheldig stopper for ellers gode løsninger med store potentialer udviklet af private virksomheder og skaber usikkerheder om virksomhedernes hjemmemarked. Det er afgørende, at der skabes et klart overblik over de reguleringsmæssige rammer og retningslinjer, så kommuner og regioner sikkert og effektivt kan navigere i dataanvendelse, rettigheder mv., når de udvikler og anvender AI-løsninger. Det er samtidig vigtigt, at integrationen af AI-løsninger ledsages af robuste tekniske løsninger, som ikke kun understøtter compliance med gældende databeskyttelsesregler, men også forstærker kommunernes og regionernes evne til selvstændigt at administrere og beskytte personfølsomme data.

Hvis AI skal blive den ønskede løftestang i den offentlige sektor, er der brug for klare retningslinjer og vejledning samt konkrete juridiske vurderinger af, hvilke typer af borgerdata kommunerne og regionerne må bruge og dele - i anonymiseret form - med private leverandører. I den forbindelse bør implementering af avancerede sikkerhedsforanstaltninger, der sikrer, at kritiske og følsomme data til enhver tid er under dansk kontrol og følger dansk og europæisk lovgivning, være en standard for alle AI-drevne systemer inden for den offentlige sektor for at maksimere datasikkerhed og minimere risici. Derudover er det bydende nødvendigt, at uklarhederne om lovhjemmel til anvendelse og deling af borgernes data til udvikling og anvendelse af kommunale eller regionale AI-løsninger løses så hurtigt som muligt.

Som et første skridt bør der udarbejdes et interaktivt overblik over de regulatoriske rammer og retningslinjer for dataanvendelse, rettigheder mv. i relation til AI-løsninger i kommuner og regioner. Overblikket bør indeholde konkrete juridiske vurderinger i forhold til typer af borgerdata, der må benyttes og deles.

16. Brug AI i udbud og indkøb

De bedste tilbud handler både om pris og kvalitet, og især om, at tilbuddene er skræddersyet til det, det offentlige rent faktisk har brug for og efterspørger. Udbudsloven giver mulighed for en langt højere grad af fleksibilitet og muligheder for dialog, end kommunerne i dag benytter sig af. De fleksible udbudsformer og øget dialog mellem virksomheder og det offentlige har den fordel, at de kan skabe øget innovation og en mere effektiv udbudsproces. Samtidig kan dialogen føre til, at der opstår nye og brugbare ideer eller løsninger undervejs. Det kan især være relevant, når der skal indkøbes AI-baserede løsninger i kommuner, regioner og stat.

Offentlige indkøb kan være en administrativ tung opgave. Heldigvis kan AI hjælpe med at lette indkøbsopgaven og automatisere udbudsprocesser. Der er meget klare regler for, hvordan det offentlige må købe ind, så de offentlige kroner udnyttes bedst muligt. Hvis en vare eller en tjeneste koster mere end en fastsat tærskelværdi, så skal den i udbud. AI kan derfor være et brugbart værktøj til at optimere de offentlige indkøbsprocesser. AI kan fx analysere store datamængder og give indsigt i tidligere udbudshistorik, prissætning og leverandørperformance mv. Derudover kan AI også bidrage til at understøtte en objektiv og fair udvælgelsesproces i overensstemmelse med udbudsloven.

For at sikre, at den offentlige sektor får mulighed for at købe de bedste AI-løsninger til den bedste pris, skal der vedtages en fælles-offentlig målsætning om, at 50 pct. af alle indkøb senest i 2025 skal gøre brug af totalomkostningsprincipper og funktionskrav, der kan fremme innovative udbud. Samtidig vedtages en fælles-offentlig målsætning om, at de fleksible udbudsformer som ”konkurrencepræget dialog”, ”udbud med forhandling” og ”innovationspartnerskab” udgør 25 pct. af alle udbud i 2025.

17. Skab en offentlig sektor, der er verdensførende til digital inklusion med AI

Digitaliseringen af den offentlige sektor har i mange år handlet om effektiviseringer og at sætte strøm til papir. Det har været effektivt, og de fleste borgere bevæger sig smidigt rundt i det digitale offentlige Danmark. Men digitaliseringen udfordrer også vores velfærdssamfund, når en gruppe af borgere føler sig efterladt og ikke inkluderet i det digitale Danmark.

Med generativ AI har vi muligheden for at skabe et nyt værdipolitisk digitaliseringsparadigme, hvor fokus er på inklusion og den borgernære kontakt - og ikke kun på effektiviseringer. Med generativ AI og AI i det hele taget, kombineret med vores danske designtraditioner med fokus på brugeren, kan vi skabe en mere intuitiv kommunikation mellem digitale systemer og mennesker. Det skal vi i Danmark udnytte til at skabe digital inklusion i verdensklasse, så Danmark igen bliver et reelt digitalt foregangsland.

Derfor skal der udarbejdes en strategi for digital inklusion med udgangspunkt i AI. Strategien skal udpege konkrete områder, hvor AI kan hjælpe med at skabe mere intuitive og inkluderende digitale løsninger og igangsætte og implementere konkrete løsninger. Der kan med fordel også opstilles konkrete måltal for inklusion af digitalt udsatte borgere.

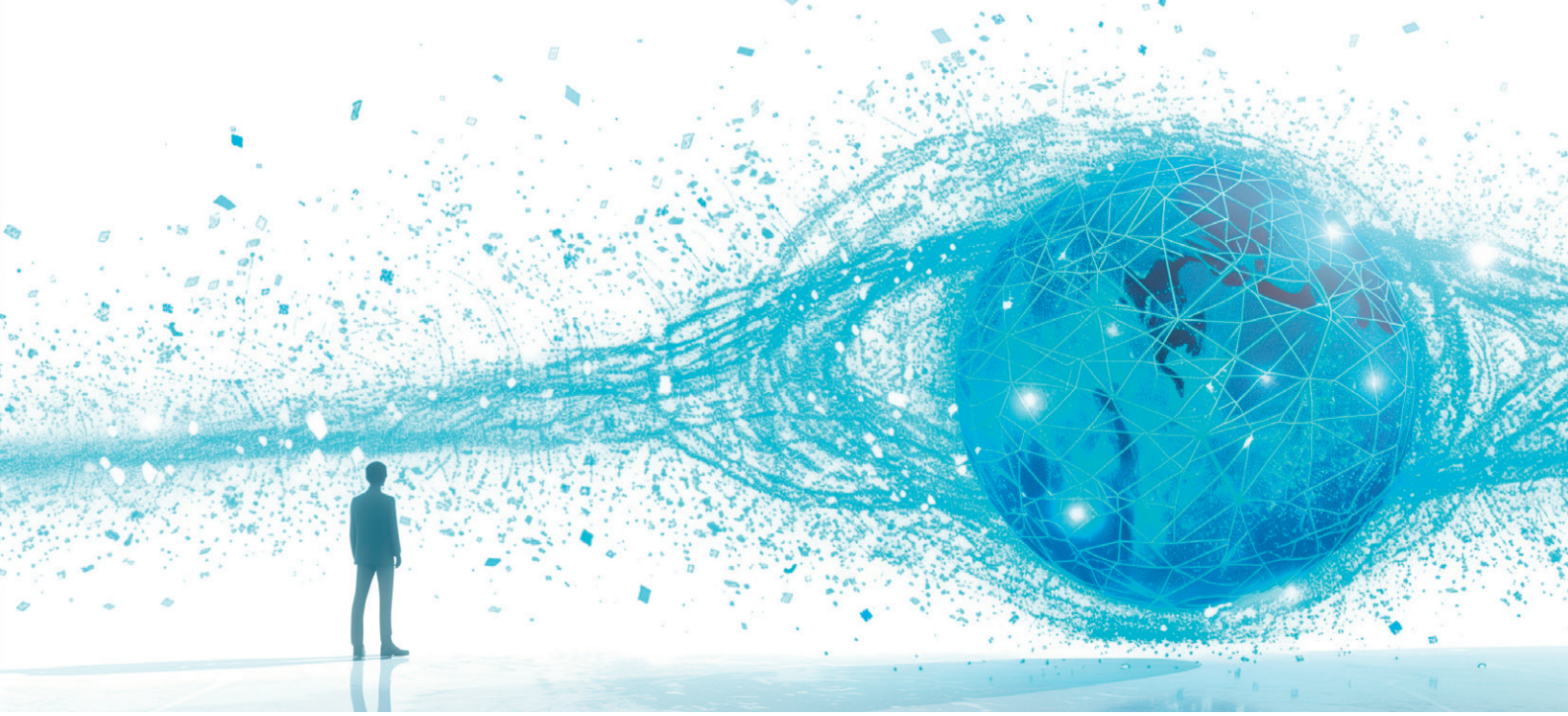

Anbefalinger til virksomhederne | Dansk erhvervsliv skal gå forlæns ind i fremtiden

Kommerciel succes vil i fremtiden rime på AI. Derfor er det bydende nødvendigt, at dansk erhvervsliv allerede nu træffer modige og strategiske beslutninger om alt fra data-governance, etik og fremtidens medarbejderkompetencer, hvis de ikke skal gå baglæns ind i fremtiden. Virksomheder skal omfavne det paradigmeskift, vi står overfor. For de fleste virksomheder vil AI-anvendelse blive en hygiejne-faktor, som man er nødt til at forholde sig til for at sikre optimering af arbejdsgange, services mv. Men for dem, der lykkes med at gå skridtet videre og integrere AI i deres kerneforretning, vil det skabe et reelt konkurrencemæssigt forspring. Det er i høj grad dér fremtidens innovation og konkurrenceevne ligger. Ligesom der er behov for et øget politisk engagement i AI-dagsorden, er der derfor også behov for, at dansk erhvervsliv selv tager et ansvar og gør sig klar til at møde fremtiden.

18. Lav en datastyringsstrategi og få styr på risici

Værdiskabende AI-løsninger kræver data, og at arbejde professionelt med data kræver, at virksomhederne har en effektiv datastyring. Jo mere data virksomheden ligger inden med, jo vigtigere er det at have fokus på strukturering af data.

En effektiv datastyring kan nedbryde datasiloer og sikre, at data er organiserede, korrekte og bruges til de definerede formål. Virksomheder, der har ambitioner om at arbejde struktureret med udviklingen af AI-løsninger, bør derfor have en datastyringsstrategi. Strategien skal sikre, at data skaber mest mulig værdi i virksomheden, at der træffes korrekte beslutninger og at risici håndteres mest optimalt.

Helt konkret bør virksomheder lave en strategi for, hvordan de ønsker at arbejde med data. Strategien skal have fokus på at gøre data tilgængelig for dem, der skal bruge den. Det kræver også, at data er opbevaret struktureret, så der er let adgang. Det er også vigtigt at have styr på, hvor længe data må opbevares.

Samtidig skal danske virksomheder forholde sig til risici forbundet med udviklingen og implementering af AI og arbejdet med data. Implementering og udvikling af AI er ikke kun relevant for it-afdelingen. Det er relevant for hele organisationen, og danske virksomheder bør derfor arbejde struktureret med risikostyring i alle AI-projekter.

Der er også et behov for, at danske virksomheder i stigende grad tænker i at diversificere deres tilgang til data og til AI-løsninger.

19. Kommercialisér din virksomheds data

Fremtidens værdiskabelse ligger i data. De fleste danske virksomheder har store mængder data til rådighed. Data som de bruger i deres daglige arbejde til fx at få indsigter om kunder og til at optimere salgsprocesser. Men data kan også bruges til at skabe nye AI-baserede løsninger, ligesom danske virksomheder skal overveje, om de kan skabe nye forretningsmodeller ved at sælge deres data til andre.

Danske virksomheder skal tænke mere langsigtet og ikke kun være passive forbrugere af AI-teknologi. Mulighederne for selv at udvikle AI-baserede produkter og løsninger med udgangspunkt i egne data og data fra andre er her allerede. Derfor er der behov for, at danske virksomheder har en mere merkantil tilgang til deres og andres data.

Data er blevet en ny indtægtskilde, ikke kun som grundlaget for nye AI-baserede løsninger, men også i form af at blive solgt til andre virksomheder, som ønsker at udvikle databaserede løsninger og produkter. Det kan fx være transportfirmaet, der indsamler og analyserer data om trafikmønstre og kørselsadfærd – data, kan være interessant for byplanlæggere, forsikringsselskaber og lignende.

20. AI-dagsordenen skal bo på direktionsgangen

I takt med udviklingen og indtoget af AI i danske virksomheder, opstår der nye forretningsmuligheder og – risici. Ansvaret for korrekt at balancere begge dele starter i toppen af organisationen og det er derfor vigtigt, at AI kommer på dagsordenen hos bestyrelserne og på direktionsgangen.

Hvis AI skal skabe reel værdi i virksomheden, skal implementeringen og arbejdet med AI-løsninger være en integreret del af virksomheden og ikke et projekt i IT-afdelingen. AI er et strategisk værktøj og bør være en del af virksomhedens samlede strategi.

21. Gør bekymringer til forretningsmuligheder

Udviklingen og udbredelsen af særligt generativ AI-teknologi har på kort tid gjort det klart, at teknologiens evner rækker langt udover, hvad vi er vant til i måden at skabe indhold og efterligne menneskelig adfærd. Det rejser nye spørgsmål og bekymringer på tværs af samfund og erhvervsliv om bl.a. borgeres rettigheder, transparens, databeskyttelse, etik, manipulation og bias. Mange af dem er legitime bekymringer, vi som samfund og i erhvervslivet bør forsøge at tage hånd om. På forretningssiden betyder det også øget opmærksomhed blandt kunder og forbrugere i forhold til de risici, der følger med teknologien. Generelt må der forventes en stigning i forventningerne til krav om dataetik og ansvarlig udvikling og implementering af AI-løsninger.

Med EU's AI-forordning går Europa forrest for at skabe et sikkerhedsnet, der sikrer en etisk og ansvarlig udvikling af AI baseret på europæiske værdier. Her står danske virksomheder i en position på det globale AI-marked, hvor dét at læne

sig ind i teknologien med en tilgang, der sætter ansvarlighed i højsædet, bør betragtes som et strategisk vigtigt konkurrenceparameter.

Danske virksomheder bør derfor prioritere og investere i en ansvarlig og værdibaseret tilgang til AI, hvad end man udvikler eller anvender teknologien i sin forretning.

22. Skab løsninger til fremtidens velfærdssamfund

Velfærden er under et stort og stigende krydspres med flere ældre og færre i arbejdsstyrken i fremtiden. Derfor er der behov for at udvikle nye løsninger, der kan afhjælpe presset. Samtidig er der høje forventninger til kvaliteten af velfærden både på ældreområdet, i daginstitutioner, i uddannelsessektoren mv. Her er velfærdsteknologi baseret på AI en del af løsningen, og der ligger heri et stort forretningspotentiale for danske virksomheder.

AI kommer til at transformere de fleste dele af vores samfund og arbejdsmarked – det gælder også vores velfærdssamfund og den måde, vi leverer service til borgere. Teknologien åbner helt nye muligheder for at udvikle målrettede og personaliserede løsninger, der kan gøre livet lettere og bedre for både borgere og ansatte og dermed helt nye muligheder for at tænke i løsninger, der imødekommer behov hos udsatte børn og unge, ældre, og socialt udsatte.

Danske virksomheder skal udnytte vores tradition for offentlig-private samarbejde til at udvikle løsninger til fremtidens velfærdssamfund – til gavn for både væksten og velfærden. AI i velfærdsteknologi har potentiale til at øge borgernes selvbestemmelse og kvaliteten i velfærden, skåne personalet i velfærden for slidsomme arbejdsopgaver samt frigøre tid til den borgernære velfærd.

Samtidig vil et stærkere politisk fokus kunne bidrage til en dansk styrkeposition inden for AI-velfærdsteknologi internationalt.

23. Tænk eksportmulighederne tidligere og mere konsekvent

Det danske hjemmemarked for digitale løsninger, herunder AI-baserede løsninger, er godt. Men de store væksteventyr ligger uden for Danmarks grænser.

Danmark har en international styrkeposition inden for offentlig digitalisering. En styrkeposition, der bygger på betydelige offentlige og private investeringer og velfungerende offentlig-private samarbejder. Og en tradition for at udvikle digitale løsninger med brugeren i centrum. Den offentlige digitalisering har historisk været en 'driver' for digitaliseringen i resten af samfundet, men vi har aldrig til fulde fået forløst det store potentiale, der ligger i at eksportere danske offentlige, digitale løsninger. Det skal der laves om på.

Hvis vi skal forløse det digitale eksportpotentiale, skal danske virksomheder med vækstambitioner udarbejde eksportstrategier. Samtidig vil Dansk Erhverv fremadrettet bestræbe sig på at gennemføre årlige eksportfremstød med fokus på digitalisering. Eksportfremstødende kan være en god indgang til nye markeder og kan især hjæl-

pe SMV'erne med at åbne dørene til kommende internationale samarbejdspartnere og kunder.

Netop vores evne og tradition for at udvikle brugerfokuserede digitale løsninger, der understøtter danske og europæiske værdier som demokrati og gennemsigtighed, skal vi udnytte til at skabe fremtidens eksporteventyr. Det gælder både start-ups, der har eksportambitioner fra begyndelsen, men også de mere modne danske virksomheder, der først har etableret sig på det danske marked, inden de vender blikket ud i verden.

24. Opkvalificer dine medarbejdere

Manglen på medarbejdere med de rette kompetencer til at kunne forstå og implementere AI er ifølge Dansk Erhvervs medlemmer den største barriere i deres arbejde med den nye teknologi. Selvfølgelig har regeringen og det politiske system et ansvar i forhold til at sikre, at vi uddanner vores unge mennesker til fremtidens arbejdsmarked. Men dansk erhvervsliv har også et ansvar i forhold til at sikre, at deres nuværende medarbejdere besidder de nødvendige kompetencer og færdigheder, der kan realisere virksomhedens AI-ambitioner.

Derfor skal danske virksomheder sikre, at deres medarbejdere løbende får mulighed for at tilegne sig de nødvendige kompetencer – enten igennem det formelle uddannelsessystem eller via private kursusudbydere. Kompetencer i form af teknisk viden om AI, men også viden om, hvordan AI, på et strategisk og forretningsmæssigt niveau, kan forbedre virksomhedens interne processer og udvikle nye AI-baserede produkter og løsninger.

På samme tid skal erhvervsorganisationerne spille en større og mere aktiv rolle og tilbyde viden og vejledning om AI's mange muligheder, men også udfordringer. Dansk erhvervsliv skal igennem deres erhvervs- og brancheorganisationer have adgang til kompetencegivende kurser inden for AI, der kan gøre dem i stand til at omfavne AI's mange muligheder. Her vil Dansk Erhverv styrke sin indsats.

25. Inspirér og vejled om AI's mange muligheder

Som virksomhed kan det være svært at overskue, hvordan man skal gribe arbejdet med AI an. Det vælter frem med artikler, webinarer og artikler om AI's mange muligheder, men hvor skal man starte? Og hvordan sikrer man sig som virksomhed, at investeringerne er de rigtige og mest optimale?

Erhvervs- og brancheorganisationerne har en særlig opgave i forhold til at inspirere deres medlemmer til at komme i gang med at arbejde med AI. Inspirationen skal være i øjenhøjde med virksomhederne og fokusere på konkrete muligheder, men også potentielle udfordringer. Samtidig skal organisationerne tage deres medlemmer i hånden, når de begynder deres AI-rejse. Det kan både være i form af at stille relevante juriske dokumenter, så som personalepolitikker, til rådighed og etablere fora, hvor virksomheder kan mødes og diskutere muligheder og udfordringer, afholde webinarer, facilitere dialog med myndigheder mv. Særlig opmærksomhed bør også her være på SMV'erne, da det ofte vil være de mindre virksomheder, der har brug for inspiration og vejledning til at begynde deres AI-rejse.

Dansk Erhvervs AI-Koalition har med denne rapport forsøgt at skabe et samlet indspil til hvad der skal til for at gøre Danmark til et førende, ansvarligt og innovativt land på AI-området, der ikke alene udnytter, men også former den teknologiske udvikling.

En særskilt pointe har været, at det ikke er de enkelte anbefalinger men derimod summen af anbefalinger, der skal sikre Danmark en plads i toppen blandt de lande der bedst omfavner og bruger kunstig intelligens. En anden pointe har været, at indsatsen skal accelereres nu, frem mod 2025. For det kræver, at vi sætter massivt ind, også på kort sigt, hvis vi skal sikre Danmarks position og konkurrenceevne på langt sigt.

Arbejdet for Dansk Erhvervs AI-Koalition stopper imidlertid ikke med denne rapport. Som beskrevet i indledningen, er der så meget på spil for et hyperdigitaliseret land med en lille åben økonomi, at det kræver kontinuerlig monitorering og grundige overvejelse og indspil – også fra erhvervslivet. Derfor vil AI-Koalitionen fortsætte arbejdet med at operationalisere og udbygge de 25 anbefalinger, komme med yderligere indspil til politikudvikling, vejlede og rådgive virksomhederne samt ikke mindst sikre de bedst mulige AI-rammevilkår, f.eks. i dialog med myndighederne om implementeringen af EU's AI-forordning. Det er nemlig altafgørende at vi gør innovativ og ansvarlig AI til en dansk fordel i en verden, der vil blive præget af stigende global konkurrence drevet af kunstig intelligens.

Dansk Erhvervs AI-Koalition, København den 23. maj 2024

AI-Koalitionen

ANBEFALINGER MAJ 2024

DANSK ERHVERV